

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačního inženýrství

Diplomová práce

E-learning jako nástroj vzdělávání a rozvoje zaměstnanců Ministerstva vnitra

Bc. Lucie Kuřátková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Kuřátková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

E-Learning jako nástroj vzdělávání a rozvoje zaměstnanců Ministerstva vnitra

Název anglicky

E-learning as a tool of education and development of the Ministry of Interior employees

Cíle práce

Diplomová práce bude tematicky zaměřena na problematiku využití eLearningu v podmínkách Ministerstva vnitra ČR v souvislosti s rozvojem a zvyšováním kvalifikace jeho zaměstnanců. Cílem práce bude:

- a) objasnit teoretické principy eLearningu, jeho principy a účel,
- b) zmapovat současnou úroveň této problematiky v záležitosti zvyšování kvalifikace zaměstnanců Ministerstva vnitra ČR a vymezit požadavky na ni kladené,
- c) navrhnout řešení vymezených požadavků v rámci vytipovaného SW nástroje tak, aby tomu odpovídající eLearning splňoval svůj účel a smysl,
- d) navržené řešení ověřit v praxi a demonstrovat jeho přínosy,
- e) ověřené záležitosti zobecnit pro další možná použití v dané oblasti a problematice.

Metodika

Použitá metodika zadané diplomové práce bude založena na studiu a analýze dostupných informačních zdrojů (včetně mezinárodních norem kvality SW – SQuaRE) a existujících řešení v dané záležitosti. Navrhované řešení bude zohledňovat identifikované požadavky a očekávání spojená s řešenou záležitostí. Na podkladě syntézy teoretických poznatků a dosažených výsledků budou formulovány závěry této diplomové práce a následně zobecněny pro další možná použití.

Závazný harmonogram:

- vymezení teoretických principů řešené problematiky, literární rešerše – do 4.9.2015: předmět 1. zápočtu z DP,
- zmapování současné situace řešené problematiky – do 30.10.2015
- navržení konkrétního řešení – do 20.12.2015: předmět 2. zápočtu z DP
- ověření a zobecnění navrhovaných záležitostí – do 15.3.2016: předmět 3. zápočtu z DP.

Doporučený rozsah práce

55-65

Klíčová slova

eLearning, státní správa, zvyšování kvalifikace zaměstnanců, vyučovací proces

Doporučené zdroje informací

- KOPECKÝ, K. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. Olomouc: Hanex, 2006. ISBN 80-85783-50-9.
- MAREŠ, J. – PRŮCHA, J. – WALTEROVÁ, E. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4.
- MECHLOVÁ, Erika a Josef MALACH. E-learning a styly učení. In: BELCOM03. Praha: ČVUT, 2003
- PALÁN, Z. – LANGER, T. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-503-5.
- SUDICKÝ, P. – ZOUNEK, J. *E-learning : učení (se) s online technologiemi*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-903-6.
- UNIVERZITA PALACKÉHO. PEDAGOGICKÁ FAKULTA, – BEDNAŘÍKOVÁ, I. *Tutor a jeho role v distančním vzdělávání a v e-learningu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3795-8.
- VINDUŠKOVÁ, Aneta. E-learning na vyšších policejních školách a související výzkumná problematika. In : Sborník příspěvků ze VII. doktorandské konference „PARADIGMA SOUČASNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V PEDAGOGICKÉM VÝZKUMU“. Praha: Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2011. s. 244–248. ISBN 978-80-7290-521-8
- ZLÁMALOVÁ, Helena. Distanční vzdělávání a eLearning. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-56-3
- ZOUNEK, Jiří. E-learning – jedna z podob učení v moderní společnosti. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-5123-2
-

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Václav Vostroviský, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačního inženýrství

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „E-learning jako nástroj vzdělávání a rozvoje zaměstnanců Ministerstva vnitra" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 03. 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Václavu Vostrovskému, Ph.D. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Jiřímu Sůvovi, Ph.D., za jeho vstřícnost a pomoc při získání potřebných podkladů a informací.

E-learning jako nástroj vzdělávání a rozvoje zaměstnanců Ministerstva vnitra

E-learning as a tool of education and development of the Ministry of Interior employees

Souhrn

Diplomová práce se zabývá možnostmi a využitím e-learningu v rámci vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra prostřednictvím policejních škol. Jejím cílem je především analýza e-learningového vzdělávání na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze, identifikace příležitostí pro zlepšení plynoucích z praktické zkušenosti vybraným e-learningovým kurzem, tvorba nápravných, zlepšujících opatření a jejich ověření v praxi.

Teoretická část práce je zaměřena na objasnění pojmu e-learning, historický vývoj tohoto fenoménu, seznámení s jeho formami a v neposlední řadě s jeho výhodami a nevýhodami. Praktická část mapuje úroveň e-learningu a jeho formy ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. Zkoumá jeho vliv na zvyšování kvalifikace zaměstnanců a jejich přístup k této formě vzdělávání. Dále popisuje praktickou zkušenost s vybraným kurzem, včetně identifikace příležitostí pro zlepšení, a jejich ověření mezi účastníky kurzu prostřednictvím dotazníkového průzkumu. Na jejich základě byla navržena opatření s následným ověřením v praxi.

Klíčová slova: e-learning, tutor, LMS (systém pro řízení výuky), vzdělávání zaměstnanců, motivace, Ministerstvo vnitra

Summary

The diploma thesis deals with possibilities and usage of e-learning in the field of education of employees of Ministry of Interior through the Police schools. Its aim is to analyze e-learning training at the Police College and Secondary Police School of the Ministry of the Interior in Prague, to identify opportunities for improvement resulting from the practical experience with a chosen e-learning course, to create corrective improving measures and the verification in practice.

The theoretical part of the thesis is focused on the explanation of the concept of e-learning, the historical development of this phenomenon, the familiarization with the forms and last but not least with its advantages and disadvantages. The practical part is mapping the level of e-learning and its forms at the Police College and Secondary Police School of the Ministry of Interior in Prague. It examines the impact of e-learning on increasing the qualifications of employees and their attitude towards this form of education. It also describes the practical experience with the chosen course, including the identification of opportunities for improvement, and their verification by the participants through a questionnaire survey. On the basis of this experience some measures were suggested and subsequently verified in practice.

Keywords: e-learning, tutor, LMS (learning management system), employee education, motivation, Ministry of Interior

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl a metodika práce	7
2.1	Cíl práce	7
2.2	Metodika práce	8
3	Teoretická východiska	10
3.1	Vymezení pojmu e-learning.....	10
3.2	Vývoj e-learningu	12
3.3	E-learning a celoživotní vzdělávání.....	14
3.4	Formy e-learningu.....	15
3.5	Role v e-learningovém vzdělávání	19
3.5.1	Role tutora.....	19
3.5.2	Role studenta.....	20
3.6	Elektronické studijní opory.....	21
3.7	Výhody a nevýhody e-learningu	23
3.7.1	Výhody e-learningu	23
3.7.2	Nevýhody e-learningu.....	25
3.8	Cíle e-learningového vzdělávání	26
3.9	Motivace zaměstnanců.....	28
3.10	Vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra	29
4	Praktická část	32
4.1	Charakteristika organizace.....	32
4.2	Analýza současné situace.....	34
4.2.1	Atrium 2.0 e-Learning	35
4.2.2	Tvorba kurzu.....	35
4.2.3	E-learningové kurzy pro rezortní vzdělávání.....	36
4.3	Popis vybraného e-learningového kurzu.....	38
4.3.1	E-learningový kurz „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce“	39
4.3.2	Zhodnocení kurzu	43
4.4	Průzkum e-learningového kurzu mezi jeho účastníky	45

4.4.1	Průběh průzkumu.....	46
4.4.2	Cíle průzkumu.....	46
4.4.3	Výsledky dotazníkového šetření.....	47
4.4.4	Hodnocení kvality systému projektem SQuaRE	58
4.4.5	SWOT analýza.....	59
5	Návrhy a opatření.....	61
5.1.1	Nadměrné užití didaktických prvků posilujících přehlednost textu	61
5.1.2	Dlouhé kapitoly a rolování stránek ve studijních oporách	62
5.1.3	Rozsah kurzu.....	64
5.1.4	Opakovatelnost průběžných testů	64
5.2	Ověření návrhů pro zlepšení v praxi.....	65
6	Závěr	69
	Seznam použité literatury a zdrojů	73
	Seznam grafů	75
	Seznam obrázků.....	75
	Seznam tabulek.....	76
	Seznam příloh	76

1 Úvod

Intenzivní rozvoj informačních a komunikačních technologií, jež zahrnují veškeré technologie a telekomunikační systémy, které umožňují práci s daty v elektronické podobě, stále více zasahuje do mnoha oblastí lidské činnosti. Není tedy divu, že výrazně ovlivňuje i oblast vzdělávání, a to nejen ve školských zařízeních. E-learning, jak se využití informačních technologií v oblasti vzdělávání nazývá, má dnes velký význam také v podnikovém vzdělávání. Z podnikové praxe a různých výzkumů vyplývá, že e-learning představuje efektivní nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků, jehož nespornou výhodou je zejména pro firmy úspora nákladů a času.

Téma této práce bylo zvoleno především z důvodu jeho aktuálnosti a vlastního zájmu o tuto formu vzdělávání. Potřebu osobního rozvoje si uvědomují nejen zaměstnavatelé, ale v posledních letech i samotní zaměstnanci. O tom svědčí fakt vyplývající ze statistik vzdělávacích agentur, ze kterého je patrné, že zájem o e-learningové vzdělávání již několik let roste. Zpočátku byl e-learning využíván především k výuce cizích jazyků, nicméně vzhledem k rostoucímu zájmu se zvyšuje i nabídka online kurzů a zlepšuje se výběr konkrétních studijních programů, toho využívají nejen soukromé podniky, ale i veřejný sektor.

Kvalifikovaní zaměstnanci jsou v soukromé sféře velmi cenným zbožím a stejně jako se nutnost zvyšování kvalifikace zaměstnanců vyskytuje v soukromém sektoru, objevuje se i v tom veřejném. S tím souvisí i zvyšování nároků na odbornost a vzdělávání úředníků, které bylo podpořeno i přijetím zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, jehož cílem je zajistit nestranný, efektivní a kvalitní výkon státní správy. Tato práce je proto zaměřena na vzdělávání zaměstnanců veřejného sektoru, konkrétně Ministerstva vnitra, tak aby bylo možné zhodnotit úroveň tohoto vzdělávání ve vybrané instituci.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnována především teorii e-learningu, jeho historii a vývoji, výhodám, nevýhodám a vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra. Praktická část je zaměřena na proces vzdělávání formou e-learningu na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. V úvodu praktické části je provedena analýza současného stavu.

Následující část je věnována popisu vybraného kurzu, jeho hodnocení a vyplývajících možností ke zlepšení. Pro potvrzení těchto příležitostí byl proveden dotazníkový průzkum mezi účastníky vybraného e-learningového kurzu. Ze získaných poznatků jsou navržena opatření ke zlepšení, která jsou následně ověřena formou strukturovaného rozhovoru s účastníky kurzu v praxi.

2 Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je objasnění teoretických principů e-learningu, analýza úrovně e-learningového vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra, identifikace příležitostí pro zlepšení vybraného e-learningového kurzu a ověření navrženého řešení v praxi.

Takto vymezený hlavní cíl je rozčleněn do následujících čtyř dílčích cílů. Cílem teoretické části je vysvětlit pojem e-learning, objasnit jeho vznik a vývoj, seznámit čtenáře s formami e-learningu a v neposlední řadě přiblížit vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra.

Druhým dílčím cílem je zmapování úrovně e-learningu a jeho formy na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. V rámci tohoto cíle práce zkoumá vliv e-learningu na zvyšování kvalifikace zaměstnanců a jejich přístup k této formě vzdělávání. Dále popisuje praktickou zkušenost s vybraným kurzem „Základy lidských práv, profesní etika, rovné příležitosti a problematika korupce“ realizovaným na uvedené škole, včetně identifikace příležitostí pro zlepšení, s jejich následným ověřením mezi účastníky kurzu prostřednictvím dotazníkového průzkumu.

Třetím dílčím cílem je navržení opatření pro zlepšení identifikovaných slabých míst v provedeném průzkumu. Tato opatření by měla přispět ke zvýšení atraktivity realizovaného kurzu a usnadnění vzdělávacího procesu jeho účastníkům. Navržená opatření jsou graficky zpracována do podoby obrázků.

Čtvrtým a posledním dílčím cílem je ověřit, zda mají navržená opatření uplatnění v praxi a povedou k zamýšlenému usnadnění vzdělávacího procesu pro účastníky e-learningového kurzu. Následně budou v závěru shrnuty výsledky a naplnění stanovených cílů.

2.2 Metodika práce

Metodika této diplomové práce je v teoretické části založena na analýze odborné literatury a dostupných zdrojů o dané problematice. Pro vlastní vypracování práce byly mimo jiné využity metody dotazníkového šetření a SWOT analýzy. Metodiku praktické části lze rozdělit do několika kroků.

1. Nejprve byla popsána zájmová organizace včetně zmapování současného stavu e-learningového vzdělávání, který vzešel z vlastního šetření na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole ministerstva vnitra v Praze.
2. Následuje popis a analýza osobní zkušenosti s vybraným e-learningovým kurzem, jejímž výsledkem bylo nejen seznámení s prostředím a samotným fungováním e-learningového vzdělávání, ale především prvotní identifikace slabých míst kurzu.
3. Za účelem jejich ověření byl v další fázi realizován polostrukturovaný dotazníkový průzkum mezi účastníky kurzu tak, aby byla potvrzena či vyvrácena zjištění plynoucí z osobní zkušenosti. Průzkum pracuje s kvantitativními metodami, které umožňují popsat závislosti mezi proměnnými, a výsledky je možné zobecnit. Otázky byly vytvořeny na základě vlastních zjištění vzešlých z osobní zkušenosti s kurzem.
4. Pro obecné zhodnocení kvality e-learningového kurzu byl využit mezinárodní normový projekt SQuaRE. Zahrnuje šest základních charakteristik jakosti, kterými jsou funkčnost, bezporuchovost, použitelnost, účinnost, udržitelnost a přenositelnost, s nimiž byly konfrontovány výsledky dotazníkového průzkumu. Účelem tohoto srovnání bylo případné odhalení nedostatků stávajících norem jakosti kladených na e-learningový kurz.
5. K přehlednému shrnutí silných a slabých stránek kurzu, možných příležitostí a hrozeb, vyplývajících z jeho předchozího hodnocení byla využita SWOT analýza.
6. Na základě vlastních postřehů a výsledků dotazníkového průzkumu byla navržena opatření, která by mohla přispět ke zlepšení stávajícího stavu a zvýšení zájmu o e-learningové vzdělávání ve vybrané organizaci. Návrhy se týkaly zejména

didaktických změn. Některé z nich graficky zpracovány do obrazové dokumentace, s využitím počítačových aplikací „Photoshop“, „Malování“ a „Microsoft Word“, aby mohly být následně ověřeny v praxi.

7. V poslední fázi praktické části byla navržená opatření ověřena v praxi a to prostřednictvím standardizovaného strukturovaného rozhovoru s třemi náhodně vybranými účastníky zkoumaného e-learningového kurzu, kterým byly položeny totožné otázky a předloženy zpracované obrázkové návrhy. I tento průzkum pracuje s kvantitativními metodami, aby bylo možné výsledky zobecnit.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení pojmu e-learning

E-learning znamená v překladu elektronické učení (se). V současné době jde o často používané slovo, které však nemá jednotnou definici. Tento stav je způsoben zejména neustálým vývojem informačních technologií, ale také geografickými podmínkami a tradicemi. Můžeme tak nalézt celou řadu definic, které vznikaly v různých dobách a vzhledem k nepřetržitému a dynamickému vývoji informačních a komunikačních technologií se mohou výrazně lišit. Některé jsou velmi strohé, jiné naopak velmi obsáhlé.

Obecně se uvádí, že se jedná o vzdělávání s využitím výpočetní techniky a internetu. Například v USA zahrnují jednodušší definice e-learningu pouze vzdělávání za podpory počítačů, ty obsáhlejší pak zahrnují jakákoliv elektronická media jako internet, intranet, audio a videokazety, CD a další. Zajímavostí je také fakt, že v USA se elektronická podpora výuky objevila ještě před rozvojem internetu a masovým rozšířením výpočetní techniky. Nejprve se pracovalo s pojmem „Technologiemi podporovaná výuka“¹, jež zahrnoval výuku využívající technologie jako televizory, radiopřijímače, satelitní přijímače, počítače apod. Nyní je pro tento druh výuky v americkém prostředí používán souhrnný název e-learning. Studium s podporou informačních a komunikačních technologií a s využitím počítačových sítí se stalo pouze jednou z jeho částí a je označováno jako „Web based learning“.² V České republice nalezneme také mnoho definic od různých autorů, kteří se snaží popsat vlastní názor na obsah pojmu e-learning.

Podle definice J. PRŮCHY, E. WALTEROVÉ a J. MAREŠE jde o takový typ učení, při němž je získávání znalostí distribuováno a usnadňováno elektronickými zařízeními. Může zahrnovat ucelené učební kurzy, menší stavebnicové učební moduly nebo jen relativně malá učební témata. Může se opírat o časově synchronní

¹ Technology Based Learning.

² ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161 s. ISBN 978-80-210-5123-2.

anebo asynchronní přístupy, může být distribuováno z geograficky i časově nezávislých zdrojů. Propojuje vnější řízení jedince s jeho autoregulací.³

A. BAREŠOVÁ ve své knize uvádí, že je e-learning vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie. Lze jej také definovat jako použití elektronických, technických a komunikačních prostředků k výuce a učení se. Je třeba se jím zabývat ze dvou úhlů, a to jak z pedagogického, tak z technologického (viz. níže).⁴

Dle J. ZOUNKA e-learning zahrnuje jak teorii a výzkum, tak i jakýkoliv reálný vzdělávací proces (s různým stupněm intencionality), v němž jsou v souladu s etickými principy používány informační a komunikační technologie pracující s daty v elektronické podobě. Způsob využívání prostředků ICT⁵ a dostupnost učebních materiálů jsou závislé především na vzdělávacích cílech a obsahu, charakteru vzdělávacího prostředí, potřebách a možnostech všech aktérů vzdělávacího procesu.⁶

Podle K. KVĚTONĚ jde o vzdělávací proces se složitou strukturou, který je problémem nejprve pedagogickým a teprve pak technickým. Pedagogické, technologické a síťové pojetí představuje tři základní varianty z mnoha existujících vymezení. Domnívá se, že e-learning je výstižněji charakterizován spojením všech tří uvedených pojetí, než pouze jedním z nich.

Pedagogické pojetí - E-learning je vzdělávací proces, ve kterém využíváme multimediální technologie, internet a další elektronická média pro lepší kvalitu vzdělávání. Multimedia umožňují používání zvukových, obrazových i textových informací k obohacení obsahu výuky. Internet poskytuje lepší přístup ke studijním materiálům a službám i k výměně informací a spolupráci vzdělávací komunity.

³ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

⁴ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2003, 173 s. ISBN 80-863-2427-3.

⁵ ICT - Information and Communication Technologies, anglický název pro Informační a komunikační technologie

⁶ ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161 s. ISBN 978-80-210-5123-2.

Technologické pojetí - E-learning je soubor aplikací a procesů, jako je Web-based training (WBT), Computer-based training (CBT), virtuální třídy nebo digitální spolupráce. Zahrnuje přenos obsahu kurzu prostřednictvím elektronických médií, například internetu nebo intranetu, satelitního vysílání, interaktivních televizních pořadů a výukových CD-ROMů, které probíhají často s podporou učitele.

Síťové pojetí - E-learning spočívá v užití počítačových sítí pro přenos dovedností a znalostí (toto úzké vymezení e-learningu nezahrnuje např. výuku pomocí CD-ROMu).⁷

Z uvedených definic je zřejmé, že pojetí e-learningu je široké a velmi se liší. Pro účely mé diplomové práce použiji výstižnou definici J. WAGNERA dostupnou na internetu. „*E-learning je vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kurzů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia*”.⁸

3.2 Vývoj e-learningu

Ačkoliv je e-learning chápán především jako záležitost posledních let, jeho počátky můžeme sledovat již zhruba v šedesátých letech minulého století. Tehdy samozřejmě nebyl znám termín e-learning a neexistovaly žádné síťové prostředky či multimedia. Společným jmenovatelem všech přístupů byla snaha využít co nejlépe technologie ve vyučování.⁹ V 60. letech 20. století byly jako jedny z prvních aplikací vyvinuty vyučovací automaty, které vykládanou látku rozložily na stránku a následně byly zakončeny kontrolní otázkou s několika možnostmi správné odpovědi, okamžitá zpětná vazba informovala o správném či chybném řešení. U nás byl takovýto automat vyvinut také a to pod názvem Unitutor. Vzhledem ke své složitosti a malé účinnosti se však vyučovací automaty dlouhodobě neujaly.

⁷ KVĚTONĚ, Karel. *Základy e-learningu 2003: [studijní materiály pro kurz ..]*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004, 61 s. Systém celoživotního vzdělávání Moravskoslezska. ISBN 80-704-2986-0.

⁸ Jan Wagner: Nebojme se e-learningu. *Česká škola* [online]. 2004 [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2004/06/jan-wagner-nebojme-se-e-learningu.html>

⁹ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161 s. ISBN 978-80-210-5123-2.

K dalšímu pokroku a rozvoji programů došlo až s příchodem mikropočítačů a později osobních počítačů, které navázaly na Unitutor. Využití počítačů pouze ke zkoušení samozřejmě nemohlo vyhovovat a bylo předmětem značné kritiky, proto začal být k testu přidáván výklad a procvičování látky. Následně z těchto prvků mohly být sestavovány celé lekce a kurzy. Bylo dokonce období, kdy docházelo k pokusům, při kterých byl účastník vyhodnocován a řízen od začátku kurzu až po jeho úspěšné absolvování. Avšak vzhledem k finanční náročnosti a nedostavení se očekávaných výsledků bylo od vývoje těchto „inteligentních“ výukových aplikací upuštěno.

Od druhé poloviny 80. let 20. století docházelo u moderních výukových programů zásluhou kognitivní psychologie v čele s Piagetem¹⁰ a Vygotským¹¹ ke stále většímu uplatňování možnosti vlastního aktivního přístupu ke studiu. Konstruktivisté došli k závěru, že neefektivnější způsob učení je takový, při kterém se podaří studenta ke studiu dostatečně motivovat. Jedná se o teorii vycházející z toho, že každý má vrozenou potřebu sebevzdělávání a při vytvoření vhodných podmínek se každý sám naučí vše, co potřebuje.¹²

V další etapě začaly vědecké týmy (převážně univerzitní) z celého světa vytvářet inteligentní výukové systémy „ITS“¹³, jež jsou předchůdci dnešních systémů pro řízení výuky „LMS“¹⁴, jejich cílem bylo vytvářet aplikace s dlouhodobou kontrolou nad výukovým procesem. Zástupcem LMS je systém Moodle. Největší rozmach počítačových výukových programů nastal na počátku 90. let spolu s rozvojem internetu, který umožnil rychlý přenos dat. Internet začíná hrát významnou roli v komunikační sféře a také v možnostech snadného přístupu k informacím. „*Od této chvíle můžeme v souvislosti se vzděláváním používat označení online učení.*“¹⁵ Na přelomu 20. a 21. století pokračoval vývoj na univerzitách rychle kupředu. Syllaby, knihovní zdroje i obsahy přednášek začaly být přemístovány z klasických učeben na multimediální zdroje a mobilní sítě. O e-learning

¹⁰ PIAGET Jean (1896 – 1980), švýcarský filozof, přírodní vědec a vývojový psycholog.

¹¹ Lev Semjonovič Vygotskij (1896 – 1934), ruský psycholog zabývající se kognitivním vývojem.

¹² BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. Praha: 1. VOX, 2011, 197 s. ISBN 978-80-87480-00-7.

¹³ Intelligent Tutoring Systems.

¹⁴ Learning Management Systems.

¹⁵ Pro experty: Odborný časopis nejen pro experty. *Stručná historie e-learningu* [online]. 2013 [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <http://www.proexpert.cz/40-web-2-0/81-1-5-strucna-historie-e-learningu>

se začaly zajímat i soukromé společnosti a na internetu vznikly virtuální univerzity, které nabízely všechny své kurzy s možností získání certifikátů přes internet.¹⁶

V roce 2000 byla podepsána státy Evropské unie tzv. „Lisabonská strategie“¹⁷. Ta zavazovala členské státy proměnit se do roku 2010 v nejkonzukureschopnější a nejdynamičtější ekonomiku založenou na znalostech se zlepšenou zaměstnaností a sociální soudržností a jednou její částí byl program „eEurope“ podporující využívání internetu. Od té doby se objevuje snaha státníků o realizaci podpůrných programů (např. „eEurope 2005 – Informační společnost pro všechny“ a „iniciativa i2010 – Evropská informační společnost“), které motivují a zavazují jednotlivé státy k neustálému zvyšování znalostí a využití možností v oblasti informačních a komunikačních technologií.¹⁸

V dnešní době je e-learning spojován s distančním vzděláváním, které lze obecně charakterizovat jako *„formu studia zprostředkovanou médií (dříve telefon, rozhlas, televize; nyní stále více počítač a zvláště internet). Na středních a vyšších odborných školách se jím rozumí samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popřípadě spojené s individuálními konzultacemi. Na vysokých školách jde o samostatné studium účastníků, zpravidla bez prezenčního kontaktu studujících s vyučujícími. Výuku účastníků zajišťují speciálně připravené učební materiály (studijní opory), počítačové programy a jiné metody umožňující individuální přístup (komentáře a podpora lektorů, tutorů a konzultantů).“*¹⁹

3.3 E-learning a celoživotní vzdělávání

V posledních letech se téma celoživotního vzdělávání stalo ústředním tématem nejen České republiky, ale celé Evropské unie. Dnešní podobu pojetí celoživotního vzdělávání lze vysvětlit následovně. Vzdělávání není omezeno na určitou etapu lidského života, může a mělo by trvat celý život. Další charakteristikou je, že se celoživotní vzdělávání netýká pouze vzdělávání formálního ve vzdělávacích institucích, ale zahrnuje

¹⁶ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. Praha: 1. VOX, 2011, 197 s. ISBN 978-80-87480-00-7.

¹⁷ Lisabonská strategie představuje scénář pro komplexní hospodářskou, sociální a ekologickou (enviromentální) obnovu Evropské unie.

¹⁸ 77 Digital creation&training. *ELearning - definice a stručná historie* [online]. [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <https://sites.google.com/a/m77.cz/game-based-learnin/elearning---definice-a-strucna-historie>

¹⁹ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, s. 55. ISBN 978-80-7367-647-6.

i vzdělávání neformální a informální. Veškeré možnosti učení utváří celek, jenž dovoluje rozmanité přechody mezi studiem a zaměstnáním a dovoluje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami v jakékoliv životní fázi. Celoživotní vzdělávání poskytuje příležitost pro všechny, bez ohledu na věk, nadání či postavení.²⁰ Celoživotní vzdělávání nelze ztotožňovat se vzděláváním dospělých, protože to je pouze jeho významnou složkou. Mezi složky celoživotního vzdělávání dále řadíme předškolní, základní, střední a terciární vzdělávání.²¹

Vzdělávání dospělých je termín, který zahrnuje širokou oblast jednak edukačních procesů, jednak institucí, programů, způsobů řízení a podpůrných aktivit tvořících dohromady systém zabezpečující jiné než formální vzdělávání. Součástí vzdělávání dospělých jsou také způsoby neformálního vzdělávání, především otevřené univerzity, univerzity třetího věku apod. Vzdělávání dospělých je dnes také principem vzdělávací politiky všech zemí vzhledem k jeho závažnosti pro pracovní trh, kulturní a vědecký rozvoj.²²

3.4 Formy e-learningu

Existuje mnoho forem a podob e-learningu, které lze používat buď samostatně anebo v různých kombinacích. Níže si uvedeme několik základních forem.

Podle použitých technologií můžeme e-learning rozdělit na:

Computer-Based Training (CBT) – jedná se o vzdělávání podporované počítačem s výukovým softwarem bez připojení na síť, díky tomu je považováno za nejnižší úroveň e-learningu. Jde tedy o offline formu e-learningu, ve které jsou studijní programy a kurzy distribuovány nejčastěji prostřednictvím CD nebo DVD. Nespornou výhodou je jednoduchost a dynamičnost učebních zdrojů. Nevýhodou je nemožnost snadné aktualizace učebních materiálů a chybějící komunikace mezi účastníky.²³

²⁰ RABUŠICOVÁ Milada, RABUŠICA Ladislav. *Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 339 s. ISBN 978-80-210-4779-2.

²¹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bilá kniha*. 1. vyd. Praha: Tauris, 2001, 98 s. ISBN 80-211-0372-8.

²² PRŮCHA Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

²³ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

Web-based Training (WBT) – vzdělávání za pomoci webových technologií, které představuje druhou úroveň e-learningu. Jedná se o online formu e-learningu prostřednictvím sítě internet nebo intranet. Existují dvě základní podoby online e-learningu:

- **Synchronní** – účastníci jsou přítomni v reálném čase a mohou mezi sebou komunikovat pomocí chatu, audio a video konferencí, sdíleného whiteboardu²⁴ apod.
- **Asynchronní** – účastníci nejsou přítomni v reálném čase a komunikují tak mezi sebou pomocí zpráv, novinek, nástěnek, diskusního fóra, emailu atd.²⁵

Learning management system (LMS) – jinak přezdívaný také jako systém řízeného vzdělávání, který je třetí úrovní e-learningu. Proces vzdělávání je podporován počítačem, sítí i speciálním softwarem na podporu výuky. Soubor vzdělávacích nástrojů umožňuje kvalitnější podporu pro všechny účastníky a zároveň usnadňuje učení a vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi účastníky. Nedílnou součástí LMS jsou nástroje pro testování a hodnocení studujících.²⁶

Podle míry zastoupení technologií můžeme e-learning dělit na:

Technology-delivered Learning (Technologií distribuovaná výuka) – výuka je online, studující se s vyučujícím nesetkává.

Technology-enhanced Learning (Technologií podporovaná výuka) – Tradiční forma výuky tváří v tvář je zde základem. Určuje jak vzdělávací proces, tak i provedení a využití technologií.

²⁴ Whiteboard je sdílený pracovní prostor, který můžeme česky nazvat tabulí. Na whiteboard můžou studenti psát poznámky, kreslit, vkládat obrázky, atd.

²⁵ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

²⁶ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

Mezi další specifické formy můžeme zařadit:

Learner-led e-Learning (e-learning vedený studentem) – jedná se o studentem vedený e-learning, plné samostudium. Není zde přítomný žádný učitel ani tutor, který by studenta vedl. Student si tedy sám určuje, kdy a co bude studovat.

Instructor-led e-Learning (e-learning vedený instruktorem) – instruktor vede za pomoci různých technologií výuku prostřednictvím virtuálních tříd. Prezentace jsou provázeny hlasem a někdy i obrazem. Při dobrých možnostech připojení je možná i audio konference. Při této formě výuky je instruktor studujícím velmi dobře znám, ale přicházejí s ním do kontaktu jen prostřednictvím technologií.

Facilitated e-Learning (e-learning s lektorem) – při této formě výuky je přítomný lektor. Student čerpá z materiálů na webu, lektor mu zadává úkoly a zodpovídá na případné dotazy. Lektor nevyučuje a neprovádí přímo vzdělávací aktivity, studujícím pomáhá řešit problémy.

Embedded e-Learning (integrováný e-learning) – je integrován přímo v počítačových programech, webových stránkách nebo síťových aplikacích a je tak tedy v případě potřeby k použití ihned. Například při potížích s tiskárnou hledá uživatel řešení problému v menu nápovědy.

E-Mentoring – tento typ využívá například video konference nebo internetové telefony apod., které pomáhají instruktorovi předávat znalosti studujícím.

Webinář – jedná se o webový seminář, který probíhá online, tedy v reálném čase, kdy jeho účastníci včetně lektora jsou na odlišných místech. Kombinuje zvuk i obraz a může obsahovat i videa a animace. Výhodou je také to, že je možné si z webináře pořídit záznam. Nevýhodou je nutnost připojení k internetu.²⁷

M-Learning – jedná se o e-learning za využití mobilních technologií, jako jsou kapesní počítače, mobilní telefony, MP3 přehrávače apod. Mezi výhody patří možnost využití uvedených mobilních technologií téměř kdekoliv a kdykoliv, možnost sdílet

²⁷ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

a předávat informace a také vracet se libovolně k jednotlivým výukovým zdrojům. Nevýhodami jsou například malé obrazovky, možné technické potíže při zpracování velkých souborů a v neposlední řadě také nutnost vysokorychlostního připojení k internetu. M-Learning „*můžeme vymezit jako mobilní formu e-learningu, která má potenciál umožnit, podpořit či doplnit vzdělávání a učení tam, kde to neumožňuje klasický e-learning.*”²⁸

Rapid e-learning – jedná se o e-learningovou aplikaci, jejíž tvorba je rychlejší, jednodušší a především levnější než klasický e-learning. Klasický e-learningový kurz je tvořen několika fázemi a jeho tvorba tak může trvat i několik měsíců. Při Rapid e-learningu jde o modifikaci modelu ADDIE, jež je tvořen fázemi Analýza (Analysis), Návrh (Design), Vývoj (Development), Implementace (Implementation), Hodnocení (Evaluation). Rapid e-learning si z tohoto modelu vzal nejhodnotnější aspekty, které pak při samotné tvorbě kurzu v klasickém e-learningu na sebe navazují, přičemž při Rapid e-learningu se vzájemně překrývají a výrazně tak šetří (nejen) čas, takže samotný kurz může být vytvořen během několika týdnů i dní.²⁹

Blended learning – prolíná se zde tradiční výuka s e-learningem, někdy je možné se setkat s označením hybridní nebo kombinované vzdělávání. Jedná se o kompenzaci některých nevýhod e-learningu ve vzdělávání s výhodami z klasické formy výuky. „*Jde tedy o integraci elektronických zdrojů a nástrojů do vyučování a učení s cílem plně využít potenciál ICT v synergii s osvědčenými metodami a prostředky používanými v tradiční výuce.*”³⁰ V praxi má tedy tento typ e-learningu nespočet postupů, kterými lze tradiční výuku s e-learningem propojovat. Ať už se jedná o využívání elektronických materiálů při výuce ve třídě nebo samostatné studium studujícího pomocí informačních technologií ve spojení s návštěvou lektora.

²⁸ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, s. 44 ISBN 978-80-261-0139-0.

²⁹ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

³⁰ ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 39. ISBN 978-80-210-5123-2.

3.5 Role v e-learningovém vzdělávání

Ačkoliv je e-learning, jak jsem již ve vymezení pojmu uvedla, vzdělávání především prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, je zde několik rolí, které jsou v rámci e-learningu zastávány a pro samotnou realizaci kurzu jsou nezbytné. Těmi nejdůležitějšími jsou samozřejmě role studujícího a tutora (lektora), ale na samotné přípravě kurzu se také podílí dle BAREŠOVÉ³¹:

- garant kurzu,
- SME³² odborník na školenou problematiku,
- návrhář kurzu,
- autor obsahu,
- programátor - realizátor kurzu,
- grafik,
- jazykový korektor,
- kritický čtenář.

Z výše uvedeného je zřejmé, že na procesu vývoje e-kurzu, který zahrnuje analýzu, návrh, vývoj, realizaci a hodnocení, se podílí poměrně velké množství odborníků. Zde si blíže představíme především roli tutora a studujícího.

3.5.1 Role tutora

Tutoři a studující jsou většinou v rámci e-learningového studia odděleni, a to jak geograficky, tak i časově. Tuto vzdálenost je možné částečně kompenzovat kvalitními studijními oporami, dobrou logistikou i organizačním zajištěním. Velkou výhodou je situace, kdy je tutor zároveň tvůrcem studijních opor, jelikož tak přesně chápe opory a dokáže se v nich snadno orientovat, případně je měnit.

Slovo tutor pochází z angličtiny a v e-learningu představuje roli lektora, který dohlíží a řídí činnost studujících a ověřuje jejich znalosti. Řídí samostatné studium studujících, odpovídá na jejich dotazy, poskytuje rady, konzultace, podporuje je a vede

³¹ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. Praha: 1. VOX, 2011, s. 69 ISBN 978-80-87480-00-7.

³² Subject Matter Expert je odborník na danou problematiku, který dohlíží na obsahově správnou náplň kurzu.

nezbytnou administrativu související s e-learningem. EDGAROVÁ³³ dělí práci tutora na čtyři dimenze, ze kterých plynou jeho základní úkoly:

- **Pedagogickou** – zprostředkovává studijní materiály a další zdroje, motivuje a povzbuzuje účastníky.
- **Manažerskou** – komunikuje s účastníky a provádí zpětnou vazbu.
- **Sociální** – řeší případné konflikty a nedorozumění, vytváří prostředí pro spolupráci.
- **Technickou** – organizuje a plánuje aktivity, získává zpětnou vazbu, provádí administraci studia.

Může se zdát, že na roli tutora není nic složitého, ale opak je pravdou. Každý tutor je člověk a má své specifické vlastnosti, které jsou předpokladem jeho vnitřní duševní činnosti, a jeho chování v roli tutora hraje významnou roli. I když nepřednáší, jeho osobnost se promítá do celého procesu vzdělávání. Tutor je v jedné osobě ve své osobní roli, dále v roli zaměstnance, odborníka a pedagogického pracovníka, který by měl nejen rozumět probírané látce, ale v případě potřeby by ji také dokázat vysvětlit. Význam osobnostních kompetencí vyzdvihuje J. PAVLÍČEK³⁴, který uvádí, že pro roli tutora je velmi důležitý zvláště entuziasmus a smysl pro humor, jež napomáhají studujícím utvářet pozitivní pojetí studia, které je velmi potřebné.

3.5.2 Role studenta

Role studenta v e-learningu, někdy se můžeme setkat také s názvem e-student, je jednou z ústředních rolí. Stejně jako u tutora i u studenta velmi záleží na jeho osobních vlastnostech. U studenta e-learningu velmi záleží především na jeho sebekázni, vůli a motivaci, a to zejména proto, že ho ke studiu nikdo nenutí. Mezi další základní požadavky při účasti v online kurzu patří přístup k počítači a k internetu, studující musí umět spolupracovat s ostatními studujícími a učitelem (lektorem, tutorem), umět používat informační technologie, věnovat kurzu potřebný čas, aktivně komunikovat a plnit zadané úkoly. Na druhou stranu musí mít studující jistotu, že tutor i daná vzdělávací instituce

³³ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

³⁴ PAVLÍČEK, Jiří. *Základy e-didaktiky pro e-tutory*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. ISBN 80-7042-921-6.

pro něj zajistí odpovídající podporu při odstraňování případných technických a studijních obtíží.

3.6 Elektronické studijní opory

Elektronická studijní opora je charakterizována jako plně elektronický soubor studijních materiálů a informačních zdrojů, jež jsou vytvořeny primárně pro řízené samostudium a následně distribuovány prostřednictvím elektronických médií nebo sítě. „Základním cílem kvalitní studijní opory je poskytnout studujícím efektivní studijní podporu, a tím jim umožnit kvalitní řízené samostudium.“³⁵ Vyvinula se ze studijních textů určených zejména pro distanční vzdělávání a její specifická spočívá ve snaze studujícím usnadnit orientaci v učebním obsahu za pomoci hypertextového uspořádání textu a využití multimediálních prvků s cílem vyšší motivace a stimulace smyslového vnímání studujících. Obsahem studijní opory by tak neměl být pouze text, ale také prvky jako obrázky, zvuky, videosnímky, které umí upozornit na důležité pojmy, motivovat a udržet pozornost studujících. Elektronické studijní opory je možné s ohledem na jejich obsah rozčlenit do čtyř skupin:³⁶

- **Studijní hypertext** – obsahuje minimum dynamických multimediálních prvků, největší podíl obsahu výuky tvoří hypertextová podoba.
- **Multimediální hypertext** – je zde vyvážený podíl hypertextu a multimediálních souborů, které využívá jako podpůrný prostředek k doplnění textu.
- **Elektronická metodická příručka** – slouží jako studijní opora k multimediálním souborům, které nesou vlastní obsah výuky. Používá omezenou škálu multimediálních souborů.
- **Elektronická audiovizuální prezentace** – její výuková část je realizována za pomoci audiovizuálních souborů, text slouží pouze k popisu jednotlivých částí opory a k navození vlastní výukové situace.

³⁵ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, s. 94 ISBN 978-80-261-0139-0.

³⁶ KLEMENT, Milan, Miroslav CHRÁSKA, Jiří DOSTÁL a Hana MAREŠOVÁ. *E-learning. Elektronické studijní opory a jejich hodnocení*. Olomouc: Agentura Gevak s. r. o., 2012. [cit. 2015-08-21]. ISBN 978-80-86768-38-0. Dostupné z: <http://1url.cz/dRVU>

Základem elektronické studijní opory jsou studijní texty, které v sobě zahrnují prvky:

Statické – jsou tvořeny vlastním textem, který je strukturován podle zásad distančního vzdělávání do samostatných částí, jimiž jsou obsah, úvod, přehled použitých symbolů, stať, závěr, použitá literatura, klíč, rejstřík, slovníček pojmů a přílohy. Verbální složka textu je vyjádřena slovně, psanou formou. Složka obrazová je ve formě obrázků, grafů, schémat, matematických vztahů apod. Symbolická složka je vyjádřena pomocí symbolů, matematických vztahů, piktogramů, ikon apod.

Dynamické – jedná se o multimediální nebo interaktivní součásti elektronické studijní opory, které mohou doplňovat či někdy i nahrazovat části „psaného“ textu. Tyto prvky není možné realizovat jinou, než elektronickou formou, kam patří například audio a videonahrávka, animace, on-line aplikace a interaktivní prvky.

Verifikační a evaluační – mají za úkol zajišťovat zpětnou vazbu mezi vzdělávací institucí a studujícími a rovněž slouží k sebehodnocení studujících. Řadíme sem krátké a dlouhé úkoly, kontrolní otázky, shrnutí, práce opravované tutorem apod. Tyto prvky lze vyjádřit jak statickými, tak dynamickými komponenty.³⁷

Každá studijní opora využívaná k řízenému samostudiu je v podstatě komplex funkcí, kterými jsou funkce poznávací, systematizační, motivační, diagnostická, upevňovací, kontrolní a orientační. Míra zastoupení jednotlivých funkcí může být různá. Důležitý je cíl a účel konkrétní opory. Aby bylo e-learningové vzdělávání pro studujícího úspěšné, je důležité při tvorbě elektronických studijních opor vědět zejména, kdo jsou jejich budoucí uživatelé, jaké jsou vzdělávací cíle, jaké strategie a metody budou využity, na jaké úrovni jsou dovednosti budoucích studujících v oblasti informačních systémů, jejich zkušenosti s e-learningem nebo jakou mají motivaci. Čím více informací bude o cílové skupině známo, tím přesněji bude moci být vytvořena studijní opora.³⁸

³⁷ KLEMENT, Milan, Miroslav CHRÁSKA, Jiří DOSTÁL a Hana MAREŠOVÁ. E-learning. Elektronické studijní opory a jejich hodnocení. Olomouc: Agentura Gevak s. r. o., 2012. [cit. 2015-08-21]. ISBN 978-80-86768-38-0. Dostupné z: <http://1url.cz/dRVU>

³⁸ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

3.7 Výhody a nevýhody e-learningu

„Skutečná síla e-learningu není v poskytování informací kdykoliv, odkudkoliv a komukoliv, ale v jeho možnostech poskytovat správné informace správným lidem, ve správném čase a na správném místě.“³⁹

V souvislosti s e-learningem se hovoří převážně pozitivně a vyzdvihují se především jeho kladné stránky, ale má samozřejmě i ty záporné. V této kapitole se pokusím přiblížit jak pozitivní, tak i ty negativní stránky e-learningu, u kterých je důležité zmínit, jak uvádí ZLÁMALOVÁ⁴⁰, ze kterého úhlu pohledu je tato metoda posuzována. Jinak výhody a nevýhody posuzuje vzdělavatel (vzdělávací instituce) a jinak vzdělávaný (student).

3.7.1 Výhody e-learningu

Nespornou výhodou e-learningu zejména pro studenta je jeho flexibilita, díky níž lze vzdělávání snadno začlenit do běžného života a je tak i vhodným prostředkem pro naplňování požadavku celoživotního vzdělávání. E-learningový kurz je přístupný odkudkoliv, čímž poskytuje informace v čase a místě, který není určován školícím centrem nebo zaměstnavatelem, ale samotným uživatelem.

V poslední době také nabízejí informačně otevřené platformy řadu personalizačních možností, jako je propojení e-learningového vzdělávání s různými blogy, portfolii či komunitami.

V e-learningovém vzdělávání není uživatel pouze pasivním účastníkem, jak tomu někdy bývá při klasické formě výuky, nýbrž je nucen získávat informace a nacházet v nich potřebné znalosti, čímž dochází k individuálnímu přístupu ke studentovi. Při tradičním kurzu získají všichni účastníci shodné vzdělávací materiály se stejným obsahem. Oproti tomu e-learningový kurz umožňuje vytvořit každému uživateli vlastní profil, tedy soubor informací o uživateli, jeho životním stylu, zájmech, oblíbeném stylu učení či předešlých kurzech, na jejichž základě pak systém dokáže definovat směr vzdělávání, kterým

³⁹ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, s. 39. ISBN 80-863-2427-3.

⁴⁰ ZLÁMALOVÁ, Helena. *Distanční vzdělávání a eLearning: učební text pro distanční studium*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008, 144 s. ISBN 978-80-86723-56-3.

se studující ubírá a navrhuje mu další navazující kurzy, které odpovídají jeho zájmům a znalostem.⁴¹

Dalším nesporným přínosem, tentokrát pro vzdělavatele, je snížení finančních nákladů na vzdělávání. Přestože jsou počáteční náklady na zavedení e-learningu vysoké, s počtem účastníků klesají. Také internetové připojení je v dnešní době běžnou záležitostí ve firmách, institucích i domácnostech. V této oblasti se odborníci obávají pouze toho, že se ještě více prohloubí propast mezi kvalifikovanou a nekvalifikovanou pracovní silou, která nemá možnost využívat takové technologie.⁴²

Následně u e-learningového vzdělávání odpadají náklady na tisk a distribuci materiálů a také náklady spojené s dopravou a stravováním studentů i lektorů na místo konání. V neposlední řadě je zde eliminován zisk z ušlé příležitosti, tedy čas, který by byl bez náhrady stráven na tradičním školení.

V rámci e-learningu jsou studentům znalosti poskytovány v takzvaných modulech, což jsou malé části logicky spjatého obsahu na určité téma, díky kterým jsou kurzy rychlejší a přehlednější, což je výhodné jak pro studenta, tak pro vzdělavatele.

Mezi další výhodu pro obě strany patří aktuálnost informací. Ta je zajištěna pomocí síťových technologií, které umožňují neustálou synchronizaci a jsou tak zajištěna aktuální data a informace. Změny v obsahu kurzu, ať už jsou dané legislativními opatřeními nebo zastaráváním informací, je tak možné provádět velmi snadno a ihned po zjištění z jednoho místa.

Přínosem pro studenty, o kterém příznivci e-learningu často hovoří, avšak plně se na něm neshodují, je rychlejší vstřebávání informací studujícím. Vychází se z předpokladu, že studující dostává pouze informace, které sám vyžaduje, a to ve formě, která je interaktivní a rychlá.

E-learning je pro uživatele jednoznačně lépe zapamatovatelná forma předávání informací než klasická výuka. Informace jsou předávány v malých částech

⁴¹ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

⁴² BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

a v interaktivním prostředí, kde jsou využívány obrázky, videa či zvuky, přičemž čím víc smyslů je do procesu výuky zapojeno, tím více informací si člověk zapamatuje a následně vybaví. V poslední době se do výuky zavádí i různé simulace, ve kterých si uživatel může vyzkoušet reálné situace. U synchronních kurzů je možné v případě nepochopení látky či jakékoliv otázky vznést dotaz na lektora nebo ostatní studenty.

E-learningové kurzy umožňují studujícím po jejich dokončení bezpečné otestování jejich znalostí. Stejný úkol je možné řešit několikrát, bez stresu a jakékoliv obavy z chyby. To umožňuje prosadit se i stydlivým a méně jistým jedincům nebo těm, kteří mají problém s vyjadřováním.⁴³

Shodný obsah studijních informací, s výjimkou změny modulů při aktuálním vývoji znalostí databáze v daném oboru, jsou vhodné pro studenta i uživatele. Při tradiční výuce se mění lektori, studijní materiál i jeho obsah, a není tedy možné, aby všichni studenti dosáhli stejných znalostí.

Pro vzdělavatele je velkou výhodou snadná administrace vzdělávacího procesu. Kvalitní e-learningový systém v sobě zahrnuje veškeré pomocné funkce pro registraci uživatelů, platby, monitorování vzdělávacího procesu, testování uživatelů i zpracování jejich výsledků, což šetří nemalé množství finančních nákladů na úkony, které by standardně byly vyřizovány papírově s využitím několika pracovních sil.⁴⁴

3.7.2 Nevýhody e-learningu

Základní nevýhodou e-learningu je závislost na technologiích. Pro uživatele je nutné zajistit trvalý přístup k internetu i určitému hardwaru a softwaru, aby mohli e-learning plně využívat.

Další nevýhodou e-learningu, o které se vede mnoho debat, je nekompatibilita jednotlivých komponentů s různými systémy. Nedodržováním standardů a nejednotností LMS⁴⁵ a postupů při tvorbě jednotlivých kurzů dochází k tomu, že některé kurzy nefungují ve všech systémech. V současné době probíhají pokusy o zavedení standardů, které

⁴³ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

⁴⁴ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

⁴⁵ Learning Management Systems.

by umožnily popsat obsah kurzů podle stejných charakteristik tak, aby s ním mohly pracovat všechny existující e-learningové platformy.

E-learning také není zcela vhodný pro některé profesní oblasti, zejména ty, pro něž je stěžejní sféra praktických dovedností a talentových projevů, kde není možné studujícím předat znalosti a dovednosti pomocí technologií. Může se jednat o provádění rychlých rozhodnutí, praktický přístup a aplikaci znalostí, přímé sdílení zkušeností s ostatními, vnímání řeči těla ostatních studujících nebo jen o neustálou komunikaci a výměnu informací či hmotných objektů. Jedná se například o kurzy vytvářející podnikovou strategii, komunikační a vyjadřovací schopnosti nebo vytváření týmů. Ale i zde je využití e-learningu možné alespoň v omezené míře, třeba v teoretické části kurzu.

Stejně jako e-learning není vhodný pro všechny profesní oblasti, nemusí být vhodný pro všechny typy studentů. Nejdůležitějším předpokladem pro využití e-learningu je práce s informačními a komunikačními technologiemi, což může některým lidem působit potíže. Tento typ výuky také není vhodný pro osoby se zrakovým, sluchovým nebo specifickým pohybovým postižením, kteří většinou vyžadují speciální péči a je pro ně vhodnější klasický typ výuky. Pro některé je e-learning neosobní, nezajímavý, často navozuje pocit marnosti a izolovanosti.

V převážné většině případů není e-learning povinný. Záleží tedy na každém jednotlivci, jeho motivaci, sebekázni, cílevědomosti, vůli a tomu, zda se chce opravdu něco naučit a obětovat svůj čas.

Dle průzkumů je obsah e-learningových znalostních databází nedostatečný a není příliš kvalitní ve srovnání s tradiční formou výuky. Toto je přikládáno vysokým nákladům a malým zkušenostem s tvorbou kvalitního kurzu, což se snad daří postupně eliminovat.⁴⁶

3.8 Cíle e-learningového vzdělávání

Obecně lze říci, že cílem e-learningového vzdělávání je efektivní dosažení vzdělávacího cíle, tedy dosažení relativně trvalých změn u vzdělávaného subjektu, prostřednictvím elektronických prostředků s maximálním využitím všech zdrojů

⁴⁶ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

a materiálů při učení. Jde tedy o zamýšlený a očekávaný výsledek, k němuž chce vzdělávací instituce ve spolupráci se studujícími dojít.

„Výuka dospělých představuje cílevědomé a soustavné řízení učební aktivity účastníků směřující k dosažení stanovených vzdělávacích cílů. Cíle výuky dospělých lze spatřovat v dosažení změny ve vědomostech, dovednostech, v postojích, v hodnocení nebo v porozumění určitému okruhu problémů.“⁴⁷

TURECKIOVÁ⁴⁸ charakterizuje vzdělávání v organizaci nejen jako osvojování si nových znalostí a dovedností, ale především jako změny v chování a myšlení pracovníků, které jsou nezbytné pro další rozvoj firmy, pro dosažení a udržení její konkurenceschopnosti.

Hlavním cílem vzdělávání pracovníků je růst jejich schopnosti efektivně dosahovat stanovených cílů podniku, čímž dojde ke zvýšení konkurenceschopnosti, prosperity a míry naplňování strategických cílů firmy.⁴⁹ V neposlední řadě by cílem vzdělávání pracovníků mělo být i poskytování vzdělávacích příležitostí a podmínek pro naplňování a rozvíjení osobních potřeb pracovníků.⁵⁰

V praxi lze cíle vzdělávání rozdělit z několika hledisek. Z hlediska ztotožnění se s cílem je můžeme rozdělit jednak na autonomní (vnitřní), dané osobními předpoklady, potřebou, motivací, pochopením vnějších cílů, jednak na heteronomní (vnější), dané cílem vzdělávací akce. Z hlediska obsahu dělíme vzdělávací cíle na obecné a specifické. Z hlediska přístupu na cíle informativní, které mají za úkol informovat, jsou orientovány na paměť a myšlenkovou činnost studujícího a cíle formativní, které mají za úkol formulovat, působí na celou osobnost účastníka, zejména na stránku citovou a rozumovou. Mezi další dělení patří individuální a společenské nebo teoretické a praktické.

⁴⁷ PRŮCHA, Jan. (ed.) Pedagogická encyklopedie. Praha: Portál, s.r.o., 2009. s. 480. ISBN 978-80-7367-546-2.

⁴⁸ TURECKIOVÁ, Michaela. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2004, 168 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0405-6.

⁴⁹ VODÁK, Jozef a Alžbeta KUCHARČÍKOVÁ. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2011, 237 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-3651-8.

⁵⁰ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

Podle typu dělíme edukační cíle na:⁵¹

- **Kognitivní** - poznávací, jedná se o vědomosti.
- **Afektivní** - postojové, jedná se o emotivní a mravní postoje.
- **Psychomotorické** - výcvikové, jedná se o konání, umožňují rozvíjení dovedností.
- **Sociální** – komunikační.

Každý z výše uvedených typů edukačních cílů má svoji taxonomii, tedy třídění, která je využívána při rozlišování obtížnosti učiva, plánování a kontrole dosažených výsledků nebo stanovení standardů vzdělávacích cílů. A každý vzdělávací cíl má svoji funkci.⁵²

- **Orientační** – strategická orientace edukace díky formulaci cílů.
- **Motivační** – přiblížení se cíli, jeho dosažení motivuje.
- **Realizační** – správně zvolené a formulované cíle pomáhají dosáhnout tohoto cíle.
- **Regulační** – reflexe dosahování cílů podle stanovených cílů.

E-learning je vhodný především k získání základního přehledu o dané problematice, k získávání a osvojování si aktuálních informací a základních znalostí, získání vědomostí, které jsou okamžitě aplikovatelné, k rozvoji dovedností a praktických postupů, k udržování, oživení, rozvíjení a ověření získaných znalostí a dovedností.⁵³

3.9 Motivace zaměstnanců

Motivace studenta je základním předpokladem, který předurčuje, jak bude e-learningové studium úspěšné. Student musí vědět, čeho chce prostřednictvím e-learningu dosáhnout, například personálního růstu, naplnění osobní potřeby se rozvíjet, získávat zkušenosti, překonávat vlastní nedostatky, potřeby ocenění apod. Motivace studenta je dále

⁵¹ VLČKOVÁ, Kateřina. *Edukační cíle: pracovní materiály k výuce; sestavila K.Vlčková* [online]. 2010 [cit. 2015-08-23]. Dostupné z: http://is.muni.cz/elportal/estud/lf/ps05/mpmp071/edukacni_cile.pdf

⁵² Portál na podporu informační gramotnosti: Vzdělávání a jeho cíle. *Inforgram* [online]. 2008 [cit. 2015-08-23]. Dostupné z: <http://www.inforgram.cz/article.do?articleId=1612>

⁵³ EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.

tvořena jeho pozitivním postojem k sebevzdělávání, protože úspěch či neúspěch záleží na jeho přístupu a přijetí zodpovědnosti za svůj profesní život.

Dalším základním předpokladem k úspěšnému zvládnutí e-learningového studia je organizace času a práce. Jelikož je při e-learningu osobní kontakt s lektorem minimální, a student tak má velkou svobodu, je nezbytné, aby byl dostatečně motivovaný a disciplinovaný. Je důležité si uvědomit, že čas a energie, kterou e-learningu student věnuje, je vynaložena ve prospěch dosažení jeho cílů.

Motivační faktory, tedy tzv. stimuly, můžeme rozdělit podle času jejich působnosti na:⁵⁴

- **Stimuly, které působí před zahájením kurzu** – podpora pracovního prostředí, adekvátní přístup, možnost přizpůsobení kurzu potřebám studenta apod.
- **Stimuly, které působí v průběhu kurzu** - záleží také na kvalitě tutora a všech jednotlivců, kteří se podílejí na realizaci kurzu; významnou roli hraje i kvalita samotné studijní opory apod.
- **Stimuly, které působí po skončení kurzu** - finanční kompenzace, příležitosti v kariéře, možnost dalších kurzů apod.

3.10 Vzdelávání zaměstnanců Ministerstva vnitra

Podle zákona o státní službě⁵⁵ koordinuje Ministerstvo vnitra vzdělávání státních zaměstnanců, pro které též připravuje vzdělávací programy a rámcová pravidla vzdělávání. Vzdělávání státního zaměstnance je zaměřeno na jeho odborný růst v jím vykonávaném oboru služby včetně zdokonalování nebo získávání jazykových znalostí. Rozsah prohlubování vzdělání státního zaměstnance určuje služební orgán, který vychází z výsledku služebního hodnocení.⁵⁶

Zákon o státní službě upravuje právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících státní správu ve správních úřadech, nevztahuje se však na zaměstnance zařazené

⁵⁴ BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2011, 197 s. ISBN 80-863-2427-3.

⁵⁵ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 234/2014. *O státní službě*. Sb. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-234>.

⁵⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 234/2014. *O státní službě*. Sb. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-234>.

v Generálním štábu Armády České republiky, Vojenské policii, Vojenském zpravodajství, v Národním bezpečnostním úřadu a především v bezpečnostních sborech.

V případě, že je státní zaměstnanec vzděláván v policejní škole či školském zařízení Ministerstva vnitra, řídí se pak interním předpisem, *nařízením Ministerstva vnitra č. 37/2013, o vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra* (dále jen „ministerstvo“) a *v dalších vzdělávacích zařízeních* (dále jen „nařízení“). Tato práce se zaměřuje právě na vzdělávání zajišťované tímto typem poskytovatele.

Nařízení upravuje organizaci vzdělávání ve školách ministerstva a ve vzdělávacích zařízeních ministerstva a Policie České republiky (dále jen „policie“) pro zaměstnance v pracovním poměru (dále „zaměstnanci“) i služebním poměru (dále „příslušníci“) k České republice se zařazením v policii, v ministerstvu a také ve školách, nestanoví-li zvláštní právní předpis⁵⁷ jinak. Přiměřeně se použije i na vzdělávání uskutečňované Policejní Akademií České republiky v Praze, které nevede k získání stupně vzdělání, a na vzdělávání, které je smluvně zajištěné ve školách pro příslušníky a zaměstnance jiných bezpečnostních sborů a ozbrojených sil.

Vzdělávání zaměstnanců a příslušníků je souhrn všech vzdělávacích akcí, které zahrnují akreditované studium a kurzy, včetně celoživotního vzdělávání. Vzdělávání zaměstnanců a příslušníků zahrnuje vzdělávání⁵⁸:

- **Vstupní** – absolvuje každý nově přijatý zaměstnanec ministerstva.
 - Úvodní
 - Následné

- **Prohlubující**
 - Jazykové
 - Manažerské
 - Vzdělávání v dalších oblastech

- **Vzdělávání ke zvýšení kvalifikace**

⁵⁷ ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č. 563/2004 Sb., *O pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

⁵⁸ ČESKÁ REPUBLIKA, Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013, *O vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních.*

Formy studia pro vzdělávání zaměstnanců a příslušníků jsou⁵⁹:

- **Denní** – výuka probíhá ve škole nebo vzdělávacím zařízení ministerstva a/nebo policie.
- **Distanční** – samostatné studium při výkonu služby nebo práce na pracovišti, uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií.
- **Kombinovaná** – střídání denní a distanční formy.

Vzdělávání zaměstnanců ministerstva je organizováno jeho personálním odborem a uskutečňuje se v souladu s *Pravidly vzdělávání státních zaměstnanců ve správních úřadech*⁶⁰. Další vzdělávání pedagogických zaměstnanců i příslušníků policejních škol je uskutečňováno obdobně a je organizováno odborem bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání Ministerstva vnitra. V případě příslušníků a zaměstnanců Policie ČR stanovuje rozsah a pravidla vzdělávání policejní prezident.

Organizačními složkami ministerstva, které se starají o vzdělávání zaměstnanců a příslušníků, v souladu s nařízením⁶¹, jsou Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově, Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra pro kriminální policii a Policejní akademie České republiky v Praze.⁶²

⁵⁹ ČESKÁ REPUBLIKA, Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013, *O vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních.*

⁶⁰ Usnesení vlády ze dne 30. listopadu 2005 č. 1542, o Pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech.

⁶¹ ČESKÁ REPUBLIKA, Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013, *O vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních.*

⁶² Organizační složky: Policejní školy. *Ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2015-08-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/policejni-skoly-48.aspx>.

4 Praktická část

4.1 Charakteristika organizace

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze (dále jen „škola“) je organizační složka státu, jejímž statutárním zástupcem je ředitel školy. Byla zřízena na základě zřizovací listiny dnem 1. ledna 1993 Ministerstvem vnitra na dobu neurčitou.

Obrázek 1 VPŠ a SPŠ MV v Praze (Zdroj: www.skolamv.cz)

Od roku 1999 je škola zapsána v síti přidružených škol UNESCO a v září roku 2000 získala status Fakultní školy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2007 škola získala akreditaci pro vyšší odborné vzdělávání ve studijních oborech Bezpečnostně právní činnost a Dopravně bezpečnostní činnost. Od roku 1997 bylo poskytováno i čtyřleté denní maturitní studium v oboru bezpečnostně právním, které však od října 2010 bylo rozhodnutím Ministerstva vnitra pozastaveno. K 1. červenci 2015 bylo středoškolské vzdělávání na škole obnoveno, čímž se škola stala opět součástí systému středních škol. V lednu 2013 se škola na základě pokynu ministra vnitra stala nástupnickou organizací Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Jihlavě.

Hlavním cílem školy je zabezpečit studium v kvalifikačním kurzu základní odborné přípravy příslušníků Policie České republiky (dále jen „Policie“) a dle konkrétních požadavků i v rekvalifikačních, doplňkových a inovačních kurzech. Pro potřeby Policie a Ministerstva také realizuje odbornou přípravu, včetně přípravy jazykové a plní další úkoly uvedené ve zřizovací listině.

Areál školy patří k největším v resortu Ministerstva, nachází se v ulici Pod Táborem, v Praze 9 - Hrdlořezích a rozkládá se na ploše 13,5 ha. Disponuje 64 kmenovými a 98 specializovanými učebnami, 3 tělocvičnami, plaveckým bazénem, saunou a vzdělávacím centrem.

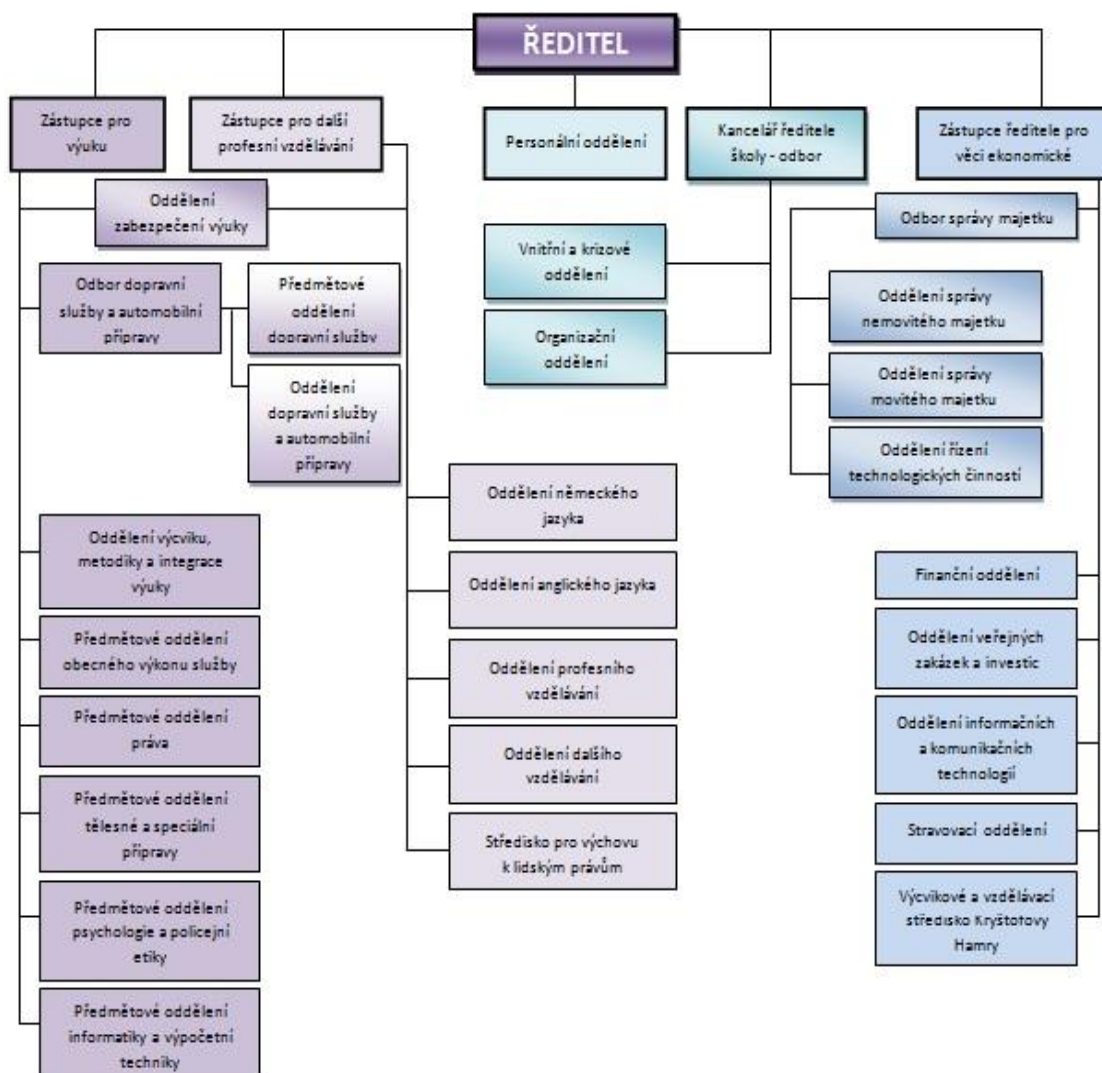
Aby mohl být zabezpečen předmět činnosti, zajišťuje škola služby na úseku ubytování, stravování, získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, provozování střelnice, školní knihovny, kulturních a sportovních zařízení, autodopravy a autoopravárenství. Disponuje také vlastním vzdělávacím střediskem v Kryštofových Hamrech, které je využíváno pro služební účely. Jsou tam organizována školení, porady, výcviky, sportovní soutěže nebo ozdravné pobyty.

Všechny uvedené služby škola poskytuje k zabezpečení úkolů Ministerstva a Policie, ale i pro potřeby jiných organizačních složek státu, státních organizací a po předchozím souhlasu zřizovatele i jiných osob. Při realizaci vzdělávacího procesu škola spolupracuje s útvary Policie, Ministerstva, s odbornými pracovišti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, vědeckovýzkumnými školskými ústavami a pracovišti, nevládními neziskovými organizacemi, zahraničními policejními školami a jinými vzdělávacími institucemi.⁶³

Celková kapacita školy je 1100 studujících a 107 vyučujících. Dle výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2014/2015 měla škola k 31. srpnu 2015 celkem 271 zaměstnanců, z čehož bylo 90 ve služebním poměru a 181 občanských zaměstnanců.

⁶³ *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze* [online]. 2015 [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: <http://www.skolamv.cz/>

Organizační struktura:

Obrázek 2 Organizační struktura VPŠ a SPŠ MV v Praze (Zdroj: vlastní zpracování)

4.2 Analýza současné situace

V současné době provozuje škola zásadním způsobem dva e-learningové portály. Jedním z nich je „E-learningový portál pro podporu jazykové výuky na VPŠ a SPŠ MV v Praze“, který pracuje v systému Moodle⁶⁴ a slouží pro podporu jazykové výuky na škole. Nabízí výuku angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny. Zájemci si mohou vybrat kurz jak dle stupně obtížnosti, tak dle druhu studia buď samostudium nebo blended-learning, tedy samostatné studium v kombinaci s klasickou výukou.

⁶⁴ Moodle je softwarový balíček pro tvorbu výukových systémů a elektronických kurzů, který je poskytován zdarma, spadá pod obecnou veřejnou licenci GNU

Druhým je „E-learningový portál VPŠ a SPŠ MV v Praze pro rezortní vzdělávání“⁶⁵. Pracuje v systému Atrium⁶⁶ a slouží především k prohlubování a zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců a příslušníků Policie. Tento e-learningový portál vznikl v roce 2011 v rámci projektu „Implementace nové integrovatelné e-learningové infrastruktury do rezortu Ministerstva vnitra prostřednictvím videokonferenčního řešení. Tento projekt byl spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu České republiky. V současné době je za všechny probíhající e-kurzy odpovědné Středisko pro výchovu k lidským právům⁶⁷ (dále jen „středisko“) a to jak po stránce administrativní, tak především po stránce lektorské a tutorské. Středisko se od samého počátku podílelo na modifikaci e-learningového portálu a neustále rozšiřuje možnosti e-learningového studia tak, aby co nejvíce vyhovovalo jeho účastníkům.

4.2.1 Atrium 2.0 e-Learning

Softwarový balíček Atrium 2.0 e-Learning, je profesionální řídicí systém výuky probíhající formou e-learningu, jehož vývojářem je společnost Neternity Group, spol. s r.o. Systém vytváří ucelené prostředí pro přípravu, průběh, realizaci a vyhodnocení studia. Obsahuje různé nástroje pro vytváření databáze otázek, testů, lekcí a kurzů včetně obrázků a videí.

4.2.2 Tvorba kurzu

Samotnou tvorbu kurzů má na starosti tým odborných pracovníků (dále jen „realizační tým“) se služebním zařazením v různých odděleních školy. Tito pracovníci vytvářejí kurzy nejen z hlediska obsahového, ale i pedagogického a do jisté míry i technického.

Nejprve je tedy stanovena problematika kurzu tak, aby byla aktuální, prohlubovala a zvyšovala odbornost zaměstnanců a příslušníků. Problematiku kurzu stanovuje realizační

⁶⁵ Jedná se o zkratku pro E-learningový portál Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra pro rezortní vzdělávání.

⁶⁶ Atrium je softwarový balíček pro tvorbu výukových systémů a elektronických kurzů, který je placený.

⁶⁷ Středisko pro výchovu k lidským právům je součástí organizační struktury *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze* a má za cíl poskytovat obsahovou a metodologickou podporu a příležitosti pro další profesní vzdělávání zaměstnanců a příslušníků.

tým a může tak učinit na základě podnětu od vedení školy, Ministerstva vnitra, policie, ale také zaměstnanců a příslušníků.

Následuje shromáždění a nastudování materiálů týkající se problematiky, ze kterých je vytvořen studijní materiál. Ten je vložen do systému, ve kterém je dále rozdělen a upraven na jednotlivé části a lekce tak, aby byl materiál co nejpřehlednější. V některých případech je obsah kurzu konzultován s odborníky z oboru tak, aby byl co nejpřesnější. V neposlední řadě je vytvořena databáze testových otázek, ze kterých jsou generovány testy.

Je tedy zřejmé, že při tvorbě kurzů jsou na pracovníky realizačního týmu kladeny poměrně vysoké nároky. Nejen že musí zvládat práci s informačními technologiemi, aby byli schopni kurz vytvořit, ale také znát alespoň okrajově problematiku kurzů pro jejich kompletnost a vhodné rozdělení studijního materiálu.

4.2.3 E-learningové kurzy pro rezortní vzdělávání

Účastníkem e-learningového vzdělávání realizovaného VPŠ a SPŠ MV v Praze se může stát každý zaměstnanec nebo příslušník rezortu Ministerstva vnitra, který splňuje konkrétní požadavky uvedené u jednotlivých kurzů. Jsou realizovány například kurzy manažerské určené pouze vedoucím pracovníkům nebo kurzy pouze pro příslušníky v přímém výkonu služby.

Před přihlášením do kurzu je tedy vhodné důkladně prostudovat podmínky vybraného kurzu. Zároveň je velmi důležité zvážit, jestli časové možnosti zájemce odpovídají časové náročnosti kurzu. U některých kurzů je nutné prezenční setkání, a to leckdy i několikadenní. Jelikož většina kurzů je koncipována na bázi dobrovolnosti jako kurzy dalšího vzdělávání, záleží v těchto případech zcela na vztazích na pracovišti a vůli nadřízených, zda umožní zájemci studium v rámci pracovní doby, či nikoliv. Avšak i v případě, kdy je kurz plně distanční, je nutné počítat s časovou náročností v řádu někdy i desítek hodin, která nemusí být v rámci pracovní doby umožněna. Všechny kurzy mají určité časové vymezení pro dobu studia v řádu týdnů či měsíců, po jejichž vypršení bude kurz účastníkovi uzamčen.

Základním požadavkem shodným pro všechny kurzy je umění číst s porozuměním, sledovat audiovizuální záznamy, schopnost práce s počítačem připojeným k internetu a mít k němu pravidelný přístup. Potencionální účastníci kurzu mají na webových stránkách školy k dispozici tzv. „Test osobních předpokladů pro e-learningové studium“, ve kterém si mohou ověřit, nakolik je tato forma studia vhodná pro jejich osobnostní profil. Test je složen z patnácti otázek, na které si potenciální účastník odpovídá a za každou kladnou odpověď získá jeden bod. Následně, po zodpovězení všech patnácti otázek a součtu bodů si jedinec vyhledá ve vyhodnocení testu, do jaké bodové kategorie dle výsledných bodů spadá a jaká je tedy pravděpodobnost, že mu bude e-learningové studium vyhovovat.

Samotné přihlášení do kurzu probíhá prostřednictvím registrace u osoby odpovědné za administraci e-kurzů formou emailu nebo telefonicky a za předpokladu splnění podmínek cílové skupiny. Odpovědná osoba zaregistruje zájemce do systému, který automaticky odešle informaci o této skutečnosti na personální oddělení. V případě úspěšného absolvování kurzu obdrží účastník certifikát.

Aktuální nabídka kurzů

- **Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce**

Cílovou skupinou tohoto kurzu jsou příslušníci a zaměstnanci Policie ČR. Tento kurz je plně distanční a jeho maximální časový limit jsou dva měsíce. Skládá se z pěti výukových modulů.

- **Komunikace a řešení specifických situací s občany**

Cílovou skupinou kurzu jsou příslušníci zařazení v přímém výkonu služby. Kurz je kombinovaný, tudíž je zde nutná účast na prezenčním setkání (tzv. tutoriálu) v délce trvání dvou dnů, které je realizováno v areálu školy.

- **Administrace, řízení a management projektů Strukturálních fondů EU**

Cílovou skupinou jsou zaměstnanci rezortu Ministerstva vnitra, zaměstnanci a příslušníci Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR. Kurz je plně distanční a jeho maximální časový limit jsou dva měsíce.

- **Monitoring, audit a kontrola projektů Strukturálních fondů EU**
Cílovou skupinou jsou zaměstnanci rezortu Ministerstva vnitra, zaměstnanci a příslušníci Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR. Kurz je plně distanční a jeho maximální časový limit jsou dva měsíce.
- **Problematika korupce pro vedoucí pracovníky Policie ČR**
Cílovou skupinou jsou pracovníci Policie ČR zařazení na systemizovaném služebním místě s příplatkem za vedení v 8. tarifní třídě a vyšší. Kurz je plně distanční a jeho maximální časový limit je jeden měsíc.

4.3 Popis vybraného e-learningového kurzu

Tato kapitola popisuje praktickou zkušenost s vybraným kurzem, která byla nezbytná k objektivnímu zhodnocení funkčnosti a přínosů e-learningového vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra. Byl zvolen nejběžnější kurz, který je využíván jak příslušníky, tak i zaměstnanci Policie ČR a nazývá se „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce“.

Po úspěšné registraci do kurzu, při které účastník obdrží od odpovědné osoby s prvotními instrukcemi i přihlašovací jméno a heslo, je možné se odkudkoliv a kdykoliv přihlásit do systému a studovat. Přihlášení probíhá přes webové stránky školy, pomocí kterých je účastník přeměřován na E-learningový portál, kde se kliknutím na tlačítko „Přihlásit“ a zadáním přihlašovacích údajů spustí příslušný kurz.

Nutností je pouze počítač nebo jakékoliv mobilní zařízení, se kterými je kurz plně kompaktní, a také připojení na internet. I s tímto omezením si realizační tým velmi dobře poradil, jelikož účastník, který chce studovat i v době, kdy nebude mít k dispozici internetové připojení, má možnost si stáhnout do svého zařízení studijní materiál ve formátu PDF, se kterým může pracovat i v režimu offline.

4.3.1 E-learningový kurz „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce“

Úvodní stránka nabízí studujícímu odkazy na přihlášené kurzy, zkoušky vykonané i nevykonané a dokumenty. Zároveň jsou tyto odkazy v nabídkové liště, kde se dále nabízí záložka Komunikace, Výsledky, Statistiky, Uživatel a Kontakty (viz. Obrázek č. 3).

Obrázek 3 Úvodní strana kurzu (Zdroj: elearning.skolamv.cz)

Pod záložkou „Kurzy“ je seznam všech kurzů, na které je studující přihlášen. U každého je pak nabídka „Vstoupit do kurzu“, která nám umožní jeho spuštění.

Vzhledem k tomu, že popisovaný kurz se skládá z pěti modulů, jak je již uvedeno výše, jsou dokumenty k tomuto kurzu ve stejnojmenné záložce „Dokumenty“ rozděleny také do pěti kategorií, rozdělené podle problematiky na:

- Lidská práva,
- Profesní etiku,
- Rovné příležitosti,

- Korupce,
- Úvod do e- learningového studia.

Úvod do studia slouží jako jakýsi průvodce kurzem. U každé kategorie je k dispozici k otevření buď online nebo offline studijní text.

Záložka „Testy/Zkoušky“ je řešena obdobně jako u dokumentů, opět je zde rozdělení na jednotlivé části řešené problematiky s tím, že se jedná o průběžný test, který tak ověřuje znalosti studujícího z daného oboru a tím ho zároveň připravuje na závěrečný test, který je umístěn na posledním pátém místě, jehož splněním uzavřeme celý kurz.

V záložce „Komunikace“ pomocí které komunikujeme s tutorem kurzu, ale případně i s ostatními studujícími, nalezneme:

- Osobní zprávy – slouží k soukromé komunikaci mezi dvěma a více účastníky.
- Diskuze – slouží k otevřené komunikaci mezi účastníky.
- Chat – slouží k „živé“ otevřené diskusi mezi všemi účastníky, kteří musí být online.
- Kalendář – klasický kalendář s možnostmi zobrazení měsíc, týden nebo den, vhodný pro zapsání událostí jak osobního charakteru, tak týkající se kurzu (např. termín ankety, upozornění na plánovaný výpadek sítě apod.).

Záložka „Výsledky“ zahrnuje přehled dosavadních vykonaných zkoušek, včetně procenta úspěšnosti, data vykonání a ukončení. Studující si zde může prohlédnout i své odpovědi a identifikovat tak svá případná slabá místa.

V záložce „Statistiky“ je možné nalézt počet přihlášení, přehledy diskuzí a chatů, absolvovaných kurzů, ať už dokončených nebo nedokončených.

Záložka „Uživatel“ obsahuje profil studujícího, jeho údaje a možnost změny profilu nebo hesla.

E-LEARNINGOVÝ PORTÁL
Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Praze

Úvod Kurzy Dokumenty Testy / zkoušky Komunikace Výsledky Statistiky Uživatel Kontakty

Moduly

- 1 Úvod do e-learningového...
- 2 Lidská práva
- 3 Profesionální etika z pohled...
- 4 Rovné příležitosti z po...
- 5 Problematika korupce z ...
- Závěrečná zkouška

Videokonference

Zkoušky

- Průběžná zkouška: Lidská práva
- Průběžná zkouška: Profesionální etika
- Průběžná zkouška: Rovné příležitosti
- Průběžná zkouška: Korupce
- Závěrečná zkouška

Studijní materiály ke kurzu

Dokumenty

- Lidská práva (studijní text) (PDF)
- Profesionální etika (studijní text) (PDF)
- Rovné příležitosti (studijní text) (PDF)
- Úvod do e-learningového studia (studijní průvodce) (PDF)
- Korupce (studijní text) (PDF)

Kalendář

Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce

Kurz "Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce" v sobě spojuje několik tematicky příbuzných problematik, které zde na sebe volně navazují. Rozsahem a zaměřením je kurz omezen, jak je zřejmé již z názvu kurzu ve slove „základy“. Moduly proto pokrývají jednotlivé problematiky pouze ve vybraných teoretických fundamentech s důrazem na jejich profesní souvislosti a aplikace (tedy v kontextu s činností veřejné správy, resp. Policie ČR), problematika rovných příležitostí je nadto žužena na hlediska genderu a věku.

Zobrazuje se vám text na stránce příliš malý? Pokud ano, můžete si jej zvětšit pomocí vaší klávesnice stisknutím klávesy CTRL a současným postupným stisknutím klávesy se znakem + (plus). Zmenšení se provádí obdobně, ovšem se znakem - (minus).

Požadavky na váš počítač: [zde](#)

OB SAH

- Úvod do e-learningového studia
- Lidská práva
- Profesionální etika z pohledu Policie ČR
- Rovné příležitosti z pohledu Policie ČR
- Problematika korupce z pohledu Policie ČR

TUTOŘI

V tomto kurzu vás budou provázet celkem 4 tutoři s dělenou odpovědností za jednotlivé studijní moduly. Můžete se na ně obracet s připomínkami ke studiu, s žádostí o vysvětlení, radu nebo o pomoc v souvislosti se studiem kurzu. Protože jsou v tomto kurzu tutoři zároveň i autoři "svých" modulů, měli by být schopni reagovat zasvěceně nejen k obecnějším dotazům odborného rázu, ale i ke konkrétním formulacím.

Vaše kontaktní možnosti jsou: telefonicky (viz níže profily tutorů) nebo písemně v rámci portálu přes osobní zprávy (pod záložkou Komunikace v menu na horní liště). Reakční doba tutorů na písemný podnět je nastavena na nejvýše 2 pracovní dny (může být "okamžitá", ale pouze výjimečně a s řádným zdůvodněním i delší).

V případě jiných (například technických či obecněji zaměřených dotazů) jsou vám k dispozici osoby uvedené v menu na horní liště vpravo pod záložkou Kontakty.

Zároveň můžete očekávat, že v případě potřeby bude ve věci studia některý z tutorů kontaktovat vás. Počítejte prosím s tím, že osobní zpráva je v e-learningovém systému zároveň odesílána na e-mail adresátu.

Profil jednotlivých tutorů

Obrázek 4 Úvodní informace o kurzu (Zdroj: elearning.skolamv.cz)

V poslední záložce „Kontakty“ najde studující kontakty na odpovědné osoby, které zodpovídají na otázky administrativního, technického či věcného, odborného i didaktického charakteru.

Po vstupu do kurzu se na obrazovce zobrazí základní informace o zahájeném kurzu včetně kontaktů a profilů tutorů, kteří konkrétní kurz zajišťují. Zajímavostí je nápověda, která uživateli umožňuje zmenšení nebo zvětšení textu dle individuálních požadavků. Pokud studující nemá ve svém počítači nainstalované požadované soubory nutné pro bezproblémové fungování všech částí kurzu, je na stránce umístěn dokument, který obsahuje seznam všech souborů i s odkazy k jejich stažení.

Součástí kurzu je možnost využití videokonference. Nejedná se však o klasickou formu, která umožňuje spojení dvou či více účastníků na různých místech, kteří vidí a slyší

v reálném čase, nýbrž o experimentální využití videokonferenční jednotky školy k propojení většího počtu míst, aniž by bylo nutností vybavení jako u standardní konference. Výsledkem této experimentální videokonference je, že účastník kurzu tutoru vidí i slyší, avšak tutoři účastníky nevidí ani neslyší a komunikace probíhá formou chatu.

Jako rozcestník celého kurzu slouží interaktivní víceúrovňová osnova, která je tematicky rozdělena dle jednotlivých učebních modulů. Při rozbalení konkrétního modulu se zobrazí podkapitoly, které po rozkliknutí načtou studijní text. Tím je dosaženo přehlednosti a lepší orientace, čemuž mají být nápomocny také piktogramy prolínající se celým kurzem.⁶⁸

Přehled piktogramů:

Tabulka 1 Přehled piktogramů (Zdroj: vlastní zpracování)

Ikona	Význam	Ikona	Význam
	Shrnutí		Upozornění
	K zapamatování		Text (výklad)
	Příklad		Poznámka
	Otázka k zamyšlení		Cvičení
	Pasáž pro zájemce		Průvodce studiem
	Dokumenty		Úkol

Po nastudování materiálů je každý modul zakončen průběžnou zkouškou. Tato zkouška probíhá formou online autotestů, skládá se z 10 otázek z příslušného modulu

⁶⁸ SŮVA, Jiří. *Úvod do e-learningového studia: Studijní text pro distanční vzdělávání*. 2012. Praha.

a nemá časové omezení. Je možné jej opakovat maximálně desetkrát a to v časovém rozestupu 2 hodin. Pro úspěšné splnění průběžné zkoušky je nutné získat 80 % správných odpovědí. Zkouška je vyhodnocena automaticky ihned po dokončení a jejím cílem je ověřit znalosti studenta a zjistit tak jeho připravenost k závěrečnému testu.

Závěrečná zkouška probíhá taktéž formou online autotestů, skládá se z 20 otázek složených ze všech čtyř modulů a na jeho splnění je 30 minut. Závěrečný test je možné absolvovat až po úspěšném splnění všech čtyř průběžných zkoušek. Je možné jej opakovat pouze dvakrát a to v časovém rozestupu 24 hodin.

Samotné ukončení kurzu však proběhne až po vyplnění hodnotícího dotazníku pro zpětnou vazbu, ke kterému je studující po vykonání závěrečné zkoušky vyzván.

4.3.2 Zhodnocení kurzu

Absolvovaný kurz je vzhledem ke svému velmi rozsáhlému obsahu dobře sestaven a díky interaktivní osnově má studující neustále přehled o tom, ve které části, respektive modulu kurzu, se právě nachází. Při samotném studiu účastník ocení interaktivní odkazy, které ho po kliknutí přesměrují na jiný dokument, video nebo třeba zákon. Tyto odkazy však pracují jen v online režimu, přesto možnost studovat i v režimu offline patří jednoznačně ke kladným stránkám kurzu. Pozitivně je hodnocena také možnost spuštění kurzu na mobilním telefonu nebo třeba tabletu, za předpokladu, že má studující k dispozici příslušné aplikace. Tuto skutečnost ocení zejména jedinci, kteří tráví delší čas cestováním prostřednictvím hromadných dopravních prostředků.

K přehlednosti studijního textu mají být nápomocny nejen již výše uvedené piktogramy, ale také zbarvení textu, přičemž každá barva má svůj význam. Bohužel vzhledem k nadměrnému užití těchto prvků, jež můžeme vidět na obrázku č. 5, dochází při delší době studia spíše k přehlčení a dezorientaci v textu.

4.2.1 Základní charakteristika gender

Problematiku rovných příležitostí jsme si objasnili v minulé kapitole. [Zde](#) Ale co jsou to zase za cizí slova? Jaký gender? Jsme snad v Čechách! Může nám to někdo říci srozumitelně – česky? Samozřejmě, že ano, ale je to trochu složitější. Tak se do toho pustíme, ať jsme zase o něco chytřejší. Předtím se ale na chvíli zamyslete.

- Dokázali byste ve svém nejbližším okolí najít nějaký příklad toho, kde si myslíte, že jsou znevýhodněné ženy?
- A co muži – kde se vám jeví, že jen proto, že jsou muži, jsou v nějaké nevýhodě?

Určitě jste jich u obou pohlaví našli aspoň pár.

Příklady:

- o Honza má své děti tolik rád a po rozvodu je téměř nevidí, ač chodí od soudu k soudu, přestože jeho bývalá manželka jej opustila a odešla za jiným.
- o A co Franta – když bylo jeho synkovi 6 měsíců, chtěl zůstat na rodičovské dovolené. Je takový rodinný typ, pečlivý, laskavý, a navíc jeho manželka vdělává víc než on. Ovšem

Obrázek 5 Ukázka z kurzu "Rovné příležitosti" (Zdroj: elearning.skolamv.cz)

Nevýhodou jsou poměrně dlouhé studijní texty, u kterých je nezbytné rolování myší pro posun v textu, protože studijní text není rozdělen na stránky, ale pouze kapitoly a podkapitoly. S tím je také spojeno riziko, že studující posune text více než by chtěl a snadno tím dojde k dezorientaci v textu. Nehledě na skutečnost, při které si studující musí zapamatovat, kde skončil, aby tam mohl příště navázat. Tento problém se týká také studia offline, kdy jsou veškeré podkapitoly daného modulu zahrnuty v jednom PDF souboru.

Odbornost samotných studijních materiálů je na vysoké úrovni a zohledňuje profesní zaměření účastníků, kterým je určen. U každé vykládané kapitoly nechybí úkoly k procvičení, jejichž výsledky se nachází na konci studijního materiálu včetně vysvětlujícího komentáře. Přecházení mezi zadáním úkolu a jeho výsledky, je velmi dobře vyřešeno prostřednictvím hypertextových odkazů uvedených u příkladu, jež účastníka přesměrují na výsledek a následně zpět do textu. Tyto odkazy se prolínají celým kurzem. Například při zmínění již vykládané látky je možné se tímto odkazem přesunout a látku si znovu prostudovat. Za zmínku stojí také stručný náhled a cíle dané kapitoly, včetně osnovy a přibližné časové náročnosti, jež jsou umístěny na jejím začátku. Na základě toho si studující může udělat určitou představu o tom, co ho v dané kapitole čeká. Obdobně je každá kapitola zakončena stručným souhrnem nejdůležitějších informací, u nichž nechybí výše zmíněné odkazy do probírané látky.

Komunikace s tutory probíhá prostřednictvím osobních zpráv, kterým se tutoři snaží vyhovět v co nejkratším možném čase. Ve většině případů, kdy je dotaz nebo připomínka položena v pracovní době, je odpověď téměř okamžitá. Prostřednictvím osobních zpráv je možné komunikovat i s ostatními účastníky kurzu, s nimiž je možné se spojit také pomocí chatu nebo diskuze. Chat je v tomto případě méně využívaný, poněvadž je nutné, aby účastníci byli připojeni ve stejnou dobu. Hojně využívané jsou však diskuze, do nichž je možné se zapojit kdykoliv a ostatní si vložený diskusní příspěvek přečtou, až se připojí. Účastníci touto formou komunikace řeší převážně možnosti kurzu, vyměňují si informace a znalosti. Samozřejmostí je možnost připojení přílohy v maximální velikosti 5 MB.

Kurz je z hlediska obsahu velmi rozsáhlý a klade tak vysoké nároky na čas strávený studiem, ale i studium samotné. Lze se proto domnívat, že by se jistě našli zájemci, kteří by uvítali možnost studovat pouze jeden modul či kombinaci jednotlivých modulů. Fungování zkoušek je bezproblémové.

4.4 Průzkum e-learningového kurzu mezi jeho účastníky

Aby hodnocení absolvovaného e-learningového kurzu nebylo pouze subjektivní, byl proveden dotazníkový průzkum mezi jeho účastníky. Průzkum pracuje s kvantitativními metodami, které umožňují popsat závislosti mezi proměnnými, a výsledky je možné zobecnit. Otázky byly vytvořeny na základě vlastních zjištění vzešlých z osobní zkušenosti s kurzem tak, aby byla potvrzena či vyvrácena.

Jedná se o následující zjištění:

1. vysoká odbornost studijního textu,
2. výborná komunikace s tutory,
3. bezporuchovost kurzu,
4. nadměrné užití didaktických prvků zvyšující přehlednost textu,
5. příliš dlouhé kapitoly,
6. dlouhé rolování stránek,
7. příliš velký rozsah kurzu,
8. nemožnost opakovat průběžný test při úspěšném splnění.

4.4.1 Průběh průzkumu

Respondenti byli výhradně účastníci e-learningového kurzu „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce“, kteří byli osloveni prostřednictvím komunikace v rámci kurzu, konkrétně za využití osobních zpráv. Zpráva obsahovala žádost s odkazem na vyplnění dotazníku, jeho odůvodnění, cíle a ujištění, že je zcela anonymní.

Prostřednictvím osobních zpráv lze zjistit pouze počet aktuálně přihlášených, nikoliv však rozlišit, kdo je stále aktivním účastníkem a kdo kurz již dokončil, případně nedokončil. Proto byla součástí dotazníku i otázka na to, v jaké fázi se respondent právě nachází. Jelikož časová dotace kurzu jsou dva měsíce, mohou se v přihlášených prolínat všechny fáze, než dojde k jejich ukončení. Na základě výsledků pak bude možné zjistit, kdo absolvoval i závěrečnou zkoušku a případné procento neúspěšných.

Polostrukturovaný dotazník byl vytvořen s využitím dotazníkové online služby „Vyplnio.cz“, přičemž byla zvolena neveřejná forma dotazníku. Obsahoval celkem 24 otázek (viz příloha č. 1), uzavřených a polouzavřených, jejichž součástí bylo i několik filtračních otázek, které umožňují měnit tok následujících otázek na základě zvolené odpovědi.

Na otázky respondent odpovídá zaškrtnutím jedné z nabízených odpovědí, v případě polouzavřené otázky je v nabídce navíc možnost „Jiné“, kde je prostor pro respondentův názor. U otázek hodnotících bylo v jednom případě využito klasifikace od „výborné“ po „nedostatečnou“. V ostatních případech byl záměrně zvolen sudý počet odpovědí tak, aby respondent nemohl vypovědět neutrální odpověď. Dotazník byl rozeslán všem aktuálně přihlášeným 72 respondentům.

4.4.2 Cíle průzkumu

Cílem dotazníkového průzkumu bylo ověřit, případně vyvrátit výsledky z vlastní zkušenosti s e-learningovým kurzem popsané výše. Zjistit, jak celý kurz, jeho obsah a fungování vyhovuje jeho účastníkům, v čem spatřují jeho klady a zápory, a zda jsou jejich osvojené znalosti uplatnitelné v praxi. Na základě získaných výsledků byla navržena řešení pro zlepšení současného stavu.

4.4.3 Výsledky dotazníkového šetření

Z celkového počtu 72 rozeslaných dotazníků se vrátilo 53 vyplněných. Návratnost dotazníků tak činila téměř 74%. Pro přehlednější a objektivnější výsledky byly nejprve vyhodnoceny jednotlivé otázky a to ve stejném chronologickém pořadí jako v dotazníku. Otázky jsou též shodně očíslované, přičemž některé jsou doplněné o grafické znázornění výsledků.

1. Co bylo podnětem pro Vaši účast v e-learningovém kurzu?

U většiny respondentů byla podnětem účasti na kurzu osobní potřeba se vzdělávat. Pouze u čtyř se jednalo o požadavek zaměstnavatele. Ve třech případech respondenti uvedli, že důvodem jejich účasti byla zvědavost a zajímalo je, jak kurz funguje.

Graf 1 Dotazníková otázka č. 1 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou)

2. V jaké fázi se nyní nacházíte?

Z uvedeného grafu je zřejmé, že téměř polovina respondentů je stále aktivním účastníkem kurzu a celých dvacet respondentů kurz již úspěšně ukončilo. Šest respondentů uvedlo, že kurz nedokončili, to činí 11,32 % z celkového počtu, což lze považovat za přijatelný úpadek. Jeden z oslovených kurz dokončil, avšak neúspěšně.

Graf 2 Dotazníková otázka č. 2 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

3. *Kurz jsem nedokončil/a z důvodu:*

V případě, že respondent odpověděl na předchozí otázku, že kurz nedokončil, následovala tato podotázka, jež měla objasnit z jakého důvodu. Ve třech případech to bylo z nedostatku času, ve dvou z důvodu, že kurz byl velmi obsáhlý. Jeden respondent uvedl, že kurz nesplnil jeho očekávání.

4. *Kdy nejčastěji jste ke kurzu přistupoval/a nebo přistupujete?*

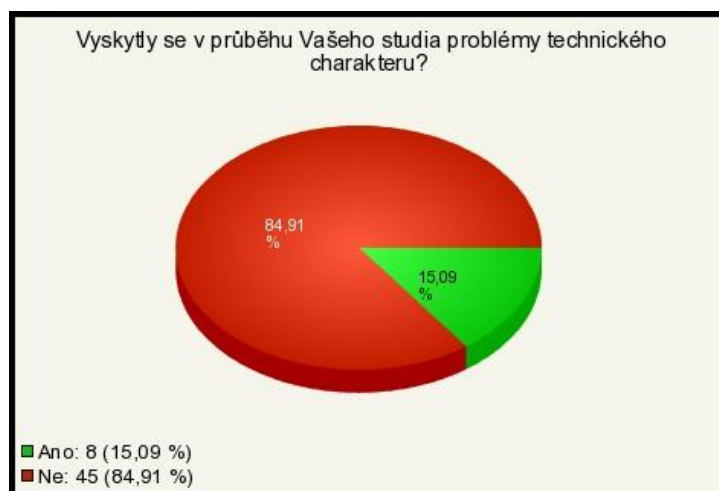
Něco málo přes 80 % respondentů nejčastěji přistupuje ke kurzu ve svém volném čase a jsou to převážně ti, kteří se přihlásili do kurzu z vlastní iniciativy. Z toho lze usuzovat, že motivace ze strany zaměstnavatele není příliš vysoká. Zajisté má na tomto výsledku také významný vliv povaha povolání. Protože jak vyplývá z předposlední otázky, je více jak 62 % respondentů zaměstnáno ve služebním poměru a lze tedy předpokládat, že velkou část své pracovní doby tráví v terénu.

Graf 3 Dotazníková otázka č. 4 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

5. *Vyskytly se v průběhu Vašeho studia problémy technického charakteru?*

Po technické stránce je kurz dle výsledků poměrně silný. Jen malá část respondentů uvedla, že měla v průběhu kurzu technický problém a to pouze drobnějšího charakteru, o tom však v následující otázce.

Graf 4 Dotazníková otázka č. 5 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

6. *O jaké problémy se jednalo?*

Tato otázka následovala pouze v případě, že se v průběhu studia respondentů vyskytly technické problémy. Sedm respondentů uvedlo, že se jednalo pouze o běžné provozní potíže související se zapomenutým heslem nebo nekompatibilitou mezi soubory. Závažný technický problém, vyžadující odbornou pomoc, byl zaznamenán pouze v jednom případě.

7. *Komunikaci s tutorů hodnotíte:*

Jako „bezproblémovou a rychlou“ komunikaci ji označilo 58,49 % dotázaných. Zbýlých 41,58 % hodnotí komunikaci s tutorů „dostačující“. Ani jeden respondent neoznačil komunikaci jako nedostatečnou. Výsledky vypovídají o tom, že tutoři přistupují ke své práci velmi zodpovědně.

8. *Jak hodnotíte fundovanost tutorů?*

I na otázku týkající se odbornosti a teoretické připravenosti lektorů ji 60,38 % respondentů hodnotí na „výborné úrovni“ a 39,62 % potom jako „dostačující“. Za „nedostačující“ fundovanost tutorů neoznačil nikdo.

9. *Využil/a jste možnost studia v režimu offline?*

Něco málo přes polovinu respondentů, konkrétně 54,72 % uvedlo, že využili možnost studia v offline režimu. Výsledné číslo vypovídá o tom, že ačkoliv se připojení k internetu stává stále větší samozřejmostí, je možnost studia bez připojení k internetu stále poměrně využívanou záležitostí.

Graf 5 Dotazníková otázka č. 9 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

10. *Jak obecně hodnotíte užití interaktivních prvků při výuce formou e-learningu? (video, animace, odkazy apod.)*

Tato otázka se respondentů dotazuje na obecné užití interaktivních prvků a to především z toho důvodu, aby u následující otázky byla odpověď validní. Pakliže respondent hodnotí užití interaktivních prvků obecně „záporně“, je zřejmé, že je tak bude hodnotit i v kurzu a tím může být jeho odpověď zavádějící pro účely tohoto průzkumu. „Kladně“ použití interaktivních prvků hodnotí třicet pět respondentů, „spíše kladně“ šestnáct respondentů a dva respondenti jej hodnotí „spíše záporně“. Nikdo z oslovených neuvedl jako odpověď „záporně“.

11. *Užití interaktivních prvků v kurzu je podle Vás:*

Užití interaktivních prvků v samotném kurzu hodnotí přibližně dvě třetiny respondentů jako „dostatečné“. Osm jejich užití hodnotí jako „nedostatečné“ a devět jako „nadměrné“. Avšak dva z devíti respondentů, kteří užití hodnotí jako nadměrné, jsou ti, kteří obecně tyto prvky hodnotí „spíše záporně“.

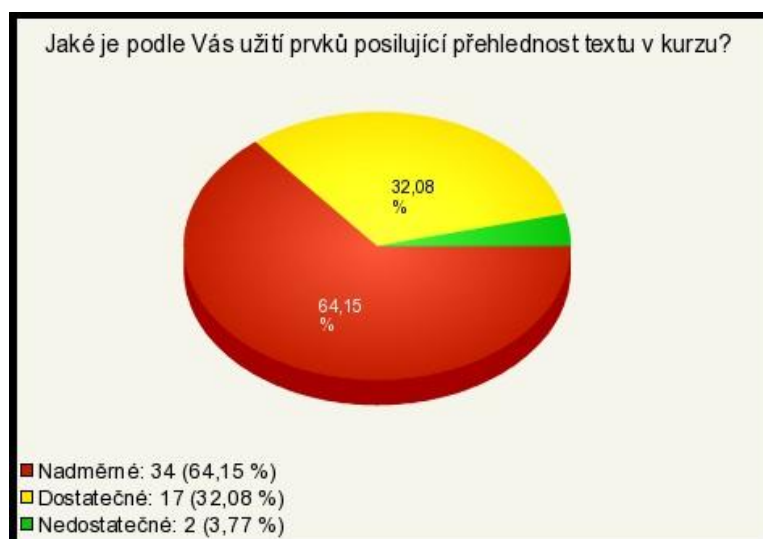
Graf 6 Dotazníková otázka č. 11 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

12. Jak obecně hodnotíte prvky posilující přehlednost textu? (barvy, piktogramy, atd.)

Tato otázka má stejný význam jako otázka desátá, tedy odhalit názory respondentů na obecné užití prvků posilující přehlednost textu. Z celkového počtu respondentů jich třicet dva hodnotí užití těchto prvků „kladně“, sedmnáct „spíše kladně“ a 4 „spíše záporně“. Nikdo z dotázaných neuvedl odpověď „záporně“.

13. Jaké je podle Vás užití prvků posilující přehlednost textu v kurzu?

Z grafu je patrné, že třicet čtyři respondentů hodnotí užití prvků posilující přehlednost textu v kurzu jako nadměrné. I přes skutečnost, že čtyři z nich odpověděli, že užití těchto prvků hodnotí obecně „spíše záporně“, stále je to více než polovina dotázaných, kterým se užití zdá nadměrné. Dva z respondentů uvedli užití jako „nedostatečné“.

Graf 7 Dotazníková otázka č. 13 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

14. Jak hodnotíte studijní opory z hlediska jejich obsahu?

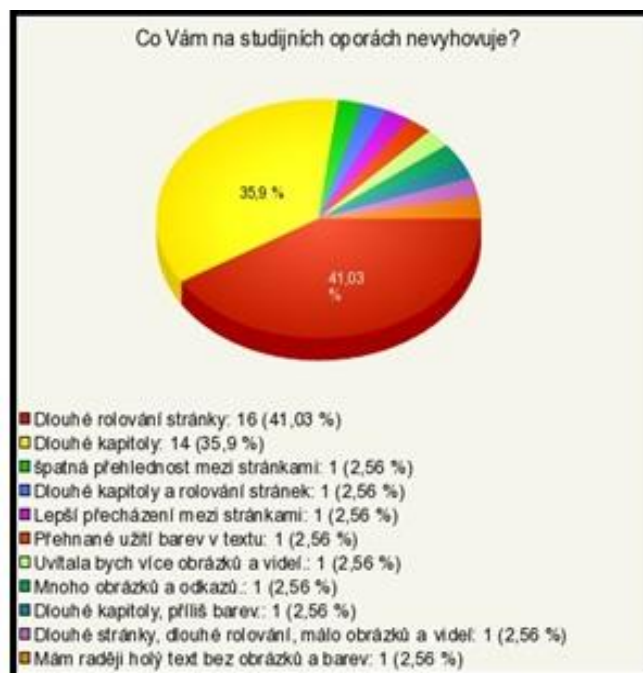
Z odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že oblast obsahu studijních opor je zcela v souladu s požadavky účastníků kurzu. 49,06 % z nich, totiž studijní opory z hlediska obsahu hodnotí jako „plně dostačující“ a 50,94 % je hodnotí jako „dostačující“. Nikdo neoznačil odpovědi „spíše nedostačující“ a „nedostačující“.

15. Jak hodnotíte studijní opory z hlediska didaktického?

Tato otázka zjišťovala respondentův pohled na studijní opory z hlediska didaktického. Respondent měl na výběr z možností „současná podoba mi zcela vyhovuje“ (26,42 %), „současná podoba mi vyhovuje méně“ (62,26 %) nebo „současná podoba mi nevyhovuje“ (11,32 %). V případě, že respondent uvedl, že mu současná podoba vyhovuje méně či nevyhovuje, byla vygenerována následující podotázka pro bližší specifikaci.

16. Co Vám na studijních oporách nevyhovuje?

Obdobně jako u otázek jedenáct a třináct bylo i u této otázky sestavení výběrových odpovědí závislé především na vlastní zkušenosti v předchozí kapitole. Tato otázka byla položená a respondenti, tak mohli vybírat nejen z možností „dlouhé rolování stránky“, „dlouhé kapitoly“, „krátké kapitoly“, ale také měli možnost uvést vlastní názor. A jak je v grafu vidět, byla tato možnost v několika případech využita. Nejvíce však respondentům vadí dlouhé kapitoly a rolování stránek, což spolu také tak trochu souvisí. Protože čím delší kapitola, tím více rolování myší.

Graf 8 Dotazníková otázka č. 16 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

17. Je některý z modulů kurzu pro Vás přínosnější než ty ostatní?

Poměrně zajímavé zjištění vzešlo také z této otázky. Téměř polovina respondentů uvedla, že je pro ně některý ze čtyř modulů, ze kterých se kurz skládá přínosnější než ty ostatní.

Graf 9 Dotazníková otázka č. 17 (Zdroj: VypInTo.cz s vlastní úpravou)

18. Který z modulů kurzu je pro Vás nejprínosnější?

Respondenti, kteří uvedli, že je pro ně některý z kurzů přínosnější než ty ostatní, byli vyzváni následující otázkou, aby si vybrali jeden. Z dvaceti šesti dotázaných, kteří na tuto otázku odpovídali, jich polovina uvedla jako nejprínosnější modul „Lidská práva“.

Šestkrát byla označena „Problematika korupce“, čtyři respondenti zvolili „Rovné příležitosti“ a pouze tři odpověděli „Profesní etika“.

19. Jak hodnotíte odbornou úroveň kurzu?

Při hodnocení odborné úrovně kurzu měli respondenti k dispozici pětistupňovou škálu od „Výborný“ po „Nedostatečný“. 43,4 % hodnotí odbornou úroveň kurzu jako „Výborný“, 49,06 % respondentů jej hodnotí stupněm „Chvalitebný“ a zbylých 7,55 % jako „Dobrý“. Nikdo z dotázaných nevedl jako odpověď „Dostatečný“ či „Nedostatečný“.

20. Splnil kurz Vaše očekávání?

Tři čtvrtiny oslovených uvádějí, že kurz splnil jejich očekávání. Pouze jeden respondent uvedl, že kurz jeho očekávání nesplnil. Je však nutné uvést, že to je respondent, který kurz nedokončil a přihlásil se pouze ze zvědavosti.

Graf 10 Dotazníková otázka č. 20 (Zdroj: Vyplnto.cz s vlastní úpravou)

21. Jsou Vaše osvojené znalosti použitelné v praxi?

Třicet devět respondentů odpovědělo „Ano“, třináct odpovědělo „Částečně“ a pouze jeden oslovený uvedl jako odpověď „Ne“. I přes to, téměř všichni respondenti mohou své znalosti, alespoň částečně uplatnit v praxi, což znamená, že kurz splnil svůj účel.

22. Do jaké věkové kategorie patříte?

Otázka týkající se věku, byla položena spíše ze zajímavosti a není pro výzkum stěžejní.

Kategorie byly rozděleny na tři:

- „do 35 let“ – do této věkové kategorie patří 28,3 % respondentů
- „36 až 55 let“ – nejvíce respondentů spadá do této kategorie a to 49,06 %
- „nad 55 let“ – nad padesát pět let bylo 22.64 % z oslovených respondentů

23. *Jste zaměstnán/a:*

Stejně jako v předchozí otázce, byla i otázka zjišťující zaměstnanecký poměr spíše informativní. Ve služebním poměru je zaměstnáno třicet tři respondentů, v pracovním poměru pak zbylých dvacet.

24. *Měl by být kurz v nějakém směru zlepšen? Prosím pište i případné komentáře či připomínky.*

Poslední otázka byla nepovinná a zjišťovala, v jakých směrech by měl být kurz zlepšen. Zároveň to byl také prostor pro případné připomínky a komentáře. Tuto otázku vyplnilo třináct respondentů. Jednotlivé odpovědi jsou uvedené v grafu.

Graf 11 Dotazníková otázka č. 24 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou)

4.4.3.1 Závěry průzkumu

Z výsledků průzkumu je patrné, že kurz má poměrně vysoké procento úspěšnosti. Ačkoliv téměř polovina respondentů kurz stále studuje, je možné se z jejich hodnocení domnívat, že jej úspěšně dokončí. Nejčastějšími účastníky kurzu jsou osoby středního věku, které jsou zaměstnané ve služebním poměru.

Obecně lze konstatovat, že kurz je hodnocen velmi kladně a to nejen z hlediska odbornosti. Splňuje očekávání studentů, kteří následně uplatňují své získané znalosti v praxi, což je jedním z cílů kurzu. Komunikace s tutory a jejich znalosti jsou hodnoceny na výborné úrovni, stejně jako téměř bezproblémové fungování celého systému jako celku.

Pozitivně byly hodnoceny interaktivní prvky prolínající se v rámci celého kurzu, jež výrazně usnadňují přechody mezi příklady k procvičení a jejich výsledky. Dále také odkazují na doplňující informace, čímž je eliminováno přehlcení již tak obsáhlého kurzu, které by nastalo v případě vložení těchto informací přímo do studijních opor. Tyto interaktivní prvky jsou samozřejmě funkční v režimu on-line.

Poměrně překvapující je fakt, že v době, kdy je téměř každá domácnost vybavena připojením k internetu nebo telefonem s internetem, uvedla více než polovina respondentů, že v průběhu kurzu využila možnosti studovat bez připojení na internet.

Spíše negativně byly respondenty hodnoceny prvky, které mají za úkol posílit přehlednost textu. Téměř ve dvou třetinách bylo užití těchto prvků hodnoceno jako nadměrné. Tyto prvky jsou jistě kladným doplňkem studijních opor, které usnadní přehlednost a zvýší pozornost studujícího, avšak nesmí dojít k jejich přehlcení.

Další častou a relevantní výtkou ze strany studujících jsou dlouhé kapitoly, které jsou sice rozděleny na několik podkapitol, avšak vzhledem k množství studijní látky jsou velmi obsáhlé. Z výsledků je zřejmé, že převážná část účastníků kurzu by uvítala více studijních opor o menším rozsahu. S dlouhými kapitolami do jisté míry souvisí nekonečné rolování stránek, které respondenti uváděli jako jednu z překážek z hlediska didaktického.

Téměř polovina respondentů uvedla, že je pro ně některý ze čtyř modulů přínosnější než ty ostatní. Jednoznačným vítězem se stal modul „Lidská práva“.

Je tak zřejmé, že významná část studujících by dala přednost kurzu složeného pouze z jednoho vybraného modulu. Vzhledem k tomu, že některé připomínky poukazovaly na rozsah kurzu, tímto krokem by se obsah kurzu výrazně zúžil.

V menší míře někteří respondenti také uvedli, že by uvítali delší časovou dotaci ke splnění kurzu nebo možnost opakovat průběžné testy i po jejich úspěšném splnění. V jednom případě respondent uvedl, že by potřebovat delší časový limit na splnění závěrečné zkoušky.

Z vyhodnocení dotazníkového šetření je patrné, že se potvrdily závěry vzešlé z vlastní zkušenosti s kurzem, které sdílí nezávisle na sobě převážná většina účastníků e-learningového kurzu. Vyskytly se i další možné směry ke zlepšení, které jsou sice spíše individuální, ale jistě stojí za zamyšlení.

V níže uvedené tabulce je provedeno shrnutí výsledků z vlastního šetření a dotazníkového průzkumu:

Tabulka 2 Vlastní závěry versus dotazníkový průzkum (Zdroj: vlastní zpracování)

Poř. číslo	Vlastní závěry	Výsledky průzkumu
1.	vysoká odbornost studijního textu	potvrzeno
2.	výborná komunikace s tutory	potvrzeno
3.	bezporuchovost kurzu	potvrzeno
4.	nadměrné užití didaktických prvků zvyšující přehlednost textu	potvrzeno
5.	příliš dlouhé kapitoly	potvrzeno
6.	dlouhé rolování stránek	potvrzeno
7.	příliš velký rozsah kurzu	potvrzeno
8.	nemožnost opakovat průběžný test při úspěšném splnění	potvrzeno

4.4.4 Hodnocení kvality systému projektem SQuaRE

Pro zhodnocení kvality e-learningového kurzu byl použit mezinárodní normový projekt SQuaRE⁶⁹, jehož účelem je odstranit nedostatky stávajících norem jakosti informatických produktů. Zahrnuje šest základních charakteristik, tedy obecných požadavků na kvalitu systému, v tomto případě e-learningového kurzu, jimiž jsou funkčnost, bezporuchovost, použitelnost, účinnost, udržovatelnost, přenositelnost.⁷⁰ Tyto charakteristiky byly konfrontovány s výsledky výzkumu.

„Kvalita je definována jako stupeň uspokojení daných nebo stanovených požadavků zainteresovaných stran souborem vnitřních vlastností posuzovaného objektu. Tyto požadavky vychází z reálných potřeb zúčastněných stran. Velmi důležitá je formulace reálné potřeby.“⁷¹

Funkčnost, správné chování systému je nepostradatelnou vlastností každého systému a výjimkou není ani e-learning. Z vlastní zkušenosti i zkušeností účastníků vycházející z průzkumu je zřejmé, že v případě popisovaného e-learningového kurzu je funkčnost plněna na velmi dobré úrovni, kdy nebyly zaznamenány žádné závažné nedostatky.

Bezporuchovost je stupeň, ve kterém systém zajistí požadované funkce na dané úrovni výkonu a v požadovaném čase.⁷² Zajistit bezporuchový chod e-learningového kurzu je poměrně obtížné, nikoliv však nemožné. V průběhu kurzu se poruchy vyskytovaly pouze v malé míře a nejednalo se o závažné potíže, takže se jedná spíše o marginální nedostatek.

Použitelnost je charakteristika, která říká, zda lze dosáhnout požadovaného cíle, jaká je uživatelská přívětivost a jestli se s daným softwarem dobře pracuje. Do jaké míry může být produkt účinně a efektivně uživatelem používán k dosažení cílů.⁷³ Podle hodnocení účastníků se lze domnívat, že uživatelsky je kurz poměrně příjemný. Avšak vplynuly i některé nedostatky, jejichž odstranění by mohlo zvýšit atraktivitu.

⁶⁹ Zkratka názvu Software Quality Requirements and Evaluation

⁷⁰ VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Presentace.*

⁷¹ VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Presentace.*

⁷² VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Presentace.*

⁷³ VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Presentace.*

Zda bylo s použitím daného systému dosaženo očekávaného účinku, zjišťuje charakteristika účinnosti. Lze tedy říci, že v případě e-learningového kurzu byla účinnost poměrně vysoká. Téměř každý z účastníků uvedl, že jeho osvojené znalosti jsou alespoň částečně použitelné v praxi, což je jeden z cílů kurzu.

Udržovatelnost je stupeň efektivnosti a účinnosti změn systému. Zahrnuje údržbu, opravy, aktualizace a další činnosti důležité pro správné fungování. U popisovaného e-learningového kurzu jsou tyto činnosti realizovány prostřednictvím systému Atrium 2.0 e-learning.

Poslední charakteristikou projektu SQuaRE je přenositelnost. V době, kdy se sektor informačních technologií neustále vyvíjí, je důležité, aby byl software plně kompatibilní s ostatními platformami, ale i různými zařízeními. E-learningový kurz „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce“, je plně kompatibilní s jakýmkoliv mobilním zařízením.

Tyto základní charakteristiky se neustále rozrůstají o tzv. podcharakteristiky, které náplň projektu konkretizují, avšak při dalším rozšiřování hrozí nebezpečí ztráty přehlednosti a kontrolovatelnosti.⁷⁴

4.4.5 SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální analytická metoda využívaná při identifikaci silných a slabých stránek vnitřního prostředí, příležitostí a hrozeb vnějšího prostředí organizace či konkrétního produktu, v tomto případě e-learningového kurzu.

Ve SWOT analýze jsou mimo jiné shrnuty slabé stránky kurzu a možné příležitosti, vyplývající z jeho předchozího hodnocení. Na základě těchto zjištění jsou v následující kapitole navrženy změny a opatření vedoucí k efektivnímu vývoji e-learningového kurzu.

⁷⁴ VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Presentace.*

Tabulka 3 SWOT analýza (Zdroj: vlastní zpracování)

	Silné stránky	Slabé stránky
Vnitřní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Přístup odkudkoliv a kdykoliv • Velmi dobrá komunikace s tutorý • Vysoká odbornost studijního materiálu • Využití interaktivních prvků • Bezporuchovost 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadměrné užití didaktických prvků posilujících přehlednost textu • Příliš velký rozsah kurzu • Dlouhé kapitoly a rolování stránek • Nízká motivace
Vnější prostředí	Příležitosti	Hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření nabídky kurzů • Přizpůsobení kurzu uchazečům • Možnost studovat v pracovní době • Využití standardů pro další kurzy 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká informační gramotnost • Nezájem se vzdělávat • Nutná sebekázeň • Nevyhovující technické zařízení

Z analýzy je patrné, že kurz má své silné i slabé stránky. Slabými stránkami kurzu jsou především didaktické nedostatky, jejichž odstranění by mohlo být pro kurz velkým přínosem. U silných stránek jsou vyzdvížena zjištění, která jsou pro e-learningový kurz poměrně zásadní. Jde například o bezporuchovost nebo komunikaci s tutorý, kde hraje velkou roli lidský faktor. Příležitosti se skrývají především v rozšíření nabídky kurzů a jeho přizpůsobení uchazečům. Proto je důležitá zpětná vazba, na jejímž základě lze nejlépe odhalovat možné nedostatky a hledat příležitosti k jejich odstranění nebo alespoň zmírnění. Mezi největší hrozby e-learningového kurzu patří jednoznačně faktory skrývající se v samotných studentech, neboť u tohoto typu vzdělávání je nezbytná sebekázeň a především pak zájem se vzdělávat.

5 Návrhy a opatření

E-learningový kurz je vytvářen primárně pro jeho účastníky, proto je nezbytné, aby kurz byl pro ně uživatelsky příjemný a splňoval jejich požadavky. V této kapitole jsou slabá místa vybraného e-learningového kurzu. Následně jsou navržena opatření pro zlepšení relevantních slabých míst plynoucích z praktické zkušenosti s kurzem, jež byla následně potvrzena dotazníkovým šetřením mezi účastníky.

Slabá místa e-learningového kurzu:

- 1) Nadměrné užití didaktických prvků posilujících přehlednost textu
- 2) Dlouhé kapitoly a rolování stránek ve studijních oporách
- 3) Rozsah kurzu
- 4) Opakovatelnost průběžných testů

5.1.1 Nadměrné užití didaktických prvků posilujících přehlednost textu

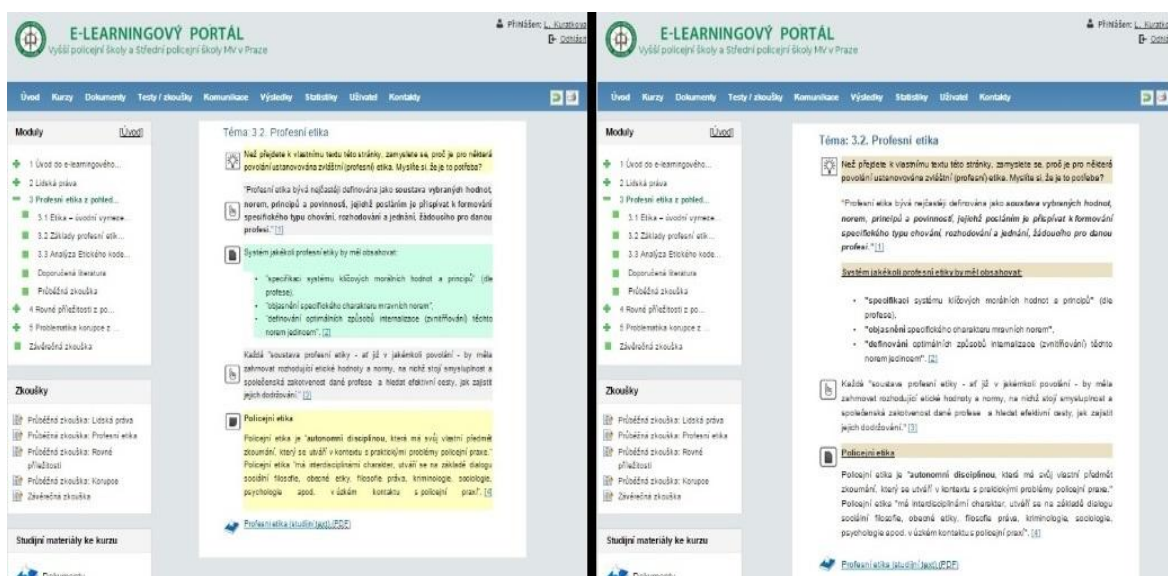
Didaktické prvky posilující přehlednost textu jsou významným pomocníkem při zdůraznění důležitých pasáží, zvýraznění stěžejní pasáže nebo třeba jen zaujmutí pozornosti studujícího. Mezi tyto prvky patří například obrázky, barvy, grafy nebo piktogramy.

Ačkoliv si to nemusíme ani uvědomovat většinou jsou barvy to, co studující vnímá jako první. Nezáleží tedy jen na množství užití, ale také na zvolených barvách a jejich intenzitě. Jelikož každý vnímá barvy trochu jinak, je vhodné volit neutrální barvy v kombinaci s teplými odstíny. Barvy mají vliv nejen na přístupnost, ale i použitelnost kurzu.

V kurzu jsou barevné odstíny v textu zvoleny dobře, převažují zde teplé a jejich atraktivitu zvyšují právě barvy neutrální, tedy černá, bílá a různé odstíny šedé. Nicméně užití barev ve velké míře a v kombinaci s piktogramy způsobuje spíše horší orientaci ve studijní látce, čímž ztrácí svůj význam a stává se pro studujícího spíše zátěží. Kurzem se pro zvýraznění textu prolínají tři barvy, jejichž ukázkou a nadměrné užití v kombinaci s piktogramy je možné vidět na obrázku číslo 5.

Návrh, jehož grafické znázornění je možné vidět na obrázku č. 6, tedy je, aby se v textu nevyužívalo zbarveného textu u dvou a více odstavců za sebou. To znamená, že mezi barevnými odstavci bude umístěný text bez zbarvení, případně jen se zbarveným piktogramem, který se v kurzu v takové podobě nevyskytuje vůbec. Případnou zajímavou změnou by mohla být změna barvy písma, která by zaujala studentovu pozornost, avšak nebyla příliš markantní.

Porovnání textu s nadměrným užitím prvků posilující přehlednost textu (vlevo) s navrhovaným řešením regulovaného užití těchto prvků (vpravo):

Obrázek 6 Užití didaktických prvků (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

Toto opatření by bylo jistě velmi náročné pro tvůrce studijních opor, kteří by jej museli přepracovat a to včetně přeskládání studijního textu tak, aby zůstaly zvýrazněny důležité pasáže při dodržení omezení barev a piktogramů na stránce a přesto byla studijní látka smysluplná. Odměnou za to by jim mohla být větší spokojenost účastníků kurzu a třeba i snížení počtu těch, kteří kurz nedokončí.

5.1.2 Dlouhé kapitoly a rolování stránek ve studijních oporách

Problém spojený s rolováním stránek velmi významně ovlivňuje práci studenta v kurzu. Jak již bylo uvedeno, studijní text není rozdělen na stránky, ale pouze kapitoly a podkapitoly. Rolování stránek tedy úzce souvisí s délkou kapitoly.

V tomto případě by proto bylo optimálním řešením rozdělit studijní opory do didakticky optimálních částí. Tedy rozdělení stávajících kapitol a podkapitol na více částí, čímž by došlo ke zkrácení studijní látky a tedy i rolování stránek, protože by byly podstatně kratší. Zároveň by to vyřešilo problém s dlouhými kapitolami, na které účastníci kurzu také upozorňovali. Problém s rolováním stránek by mohl být dále eliminován možností otáčení stránek prostřednictvím šipek (příloha č. 5). Nedošlo by tak ke spojení několika stránek a tím k rolování, nýbrž by byl studijní text rozložen na jednotlivé stránky v optimální velikosti při minimálním posunu myši, na konci kterých budou šipky pro posun vpřed či zpět.

Z hlediska náročnosti by tento krok pro realizační tým e-learningového kurzu nemusel být příliš náročný a výsledný efekt by jistě uvítala řada nejen současných, ale i budoucích studentů. Došlo by nejen k odstranění problému s rolováním a dlouhými kapitolami, ale lze se domnívat, že i ke zvýšení atraktivity kurzu díky propracovanější struktuře.

Ukázka porovnání stávajícího rozdělení kapitol (vlevo) s návrhem na nové rozdělení (vpravo):

Moduly	Moduly
+ 1 Úvod do e-learningového...	+ 1 Úvod do e-learningového...
+ 2 Lidská práva	+ 2 Lidská práva
- 3 Profesní etika z pohled...	- 3 Profesní etika z pohled...
+ 3.1 Etika – úvodní vymeze...	+ 3.1 Etika – úvodní vymeze...
+ 3.2 Základy profesní etik...	- 3.2 Základy profesní etik...
+ 3.3 Analýza Etického kode...	+ 3.2.1 Profesní etika
+ Doporučená literatura	+ 3.2.2 Indikátory neetick...
+ Průběžná zkouška	+ 3.2.3 Evropská dimenze po...
+ 4 Rovné příležitosti z po...	+ 3.2.4 Interní akty řízení...
+ 5 Problematika korupce z ...	+ Shrnutí
+ Závěrečná zkouška	+ 3.3 Analýza Etického kode...
	+ Doporučená literatura
	+ Průběžná zkouška
	+ 4 Rovné příležitosti z po...
	+ 5 Problematika korupce z ...
	+ Závěrečná zkouška

Obrázek 7 Rozdělení kapitol (Zdroj: elearning.skola.my, vlastní zpracování)

5.1.3 Rozsah kurzu

Mnoho negativních ohlasů se vztahovalo na rozsah kurzu. Protože tento kurz je opravdu výjimečný svým rozsahem s ohledem na to, že se jedná o distanční formu vzdělávání prostřednictvím e-learningu. Skládá se ze čtyř jednotlivých modulů, nepočítaje modul „Úvod do e-learningového studia“.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že pro polovinu účastníků byl některý z modulů přínosnější než ty ostatní. Nabízí se zde proto řešení rozdělení kurzu na čtyři samostatné kurzy, konkrétně kurz „Základy lidských práv“, kurz „Profesní etika“, kurz „Rovné příležitosti“ a čtvrtý kurz „Problematika korupce“.

Výhody plynoucí z navrženého řešení jsou zřejmé, každý si může vybrat kurz, který ho zajímá nebo potřebuje ke své profesi, aniž by byl nucen účastnit se ostatních kurzů, které nejsou v centru jeho zájmu. Pokud by se našli tací, které by zajímalo více problematik, mohli by samozřejmě absolvovat všechny. S výhodou toho, že by se tím naskytla možnost rozložit si kurzy z časového hlediska dle svého uvážení. Nejprve úspěšně zakončit jeden kurz a až poté studovat další nebo studovat více kurzů najednou. V neposlední řadě by toto opatření mohlo navýšit počet nových zájemců o kurz, což by bylo zajisté pozitivním dopadem.

Ani v tomto případě by návrh z hlediska realizace neměl být příliš komplikovaný, ačkoliv s tím spojená následná administrativa a správa více kurzů jistě náročnější bude.

5.1.4 Opakovatelnost průběžných testů

Průběžné testy ověřují získané znalosti studujících a zjišťují jejich připravenost k závěrečné zkoušce, jsou tedy jakousi zpětnou vazbou pro studující. Je proto velká škoda, že pokud průběžnou zkoušku úspěšně splní, nemohou ji již opakovat.

Nabízí se tak zavedení průběžných testů bez omezení pokusů nehledě na výsledek. Každý si tak bude moci ověřit své znalosti i těsně před vykonáním závěrečné zkoušky, ačkoliv od průběžného testu z dané problematiky uběhlo již několik týdnů.

Tento návrh by se dotkl především tvůrců studijních opor. Ti by museli navýšit počet generujících se otázek tak, aby nedocházelo příliš často k jejich opakování a s ohledem na to, že testy účastníci budou opakovat častěji. Pokud by tak neučinili, mohlo by dojít v podstatě k záhubě zamýšleného efektu.

5.2 Ověření návrhů pro zlepšení v praxi

Pro ověření zda by měla navrhovaná řešení nějakou šanci na úspěch v praxi, byl proveden standardizovaný strukturovaný rozhovor se třemi účastníky e-learningového kurzu „Základy lidských práv, profesní etika, problematika korupce a rovných příležitostí. Ti byli osloveni stejným způsobem, jako tomu bylo u dotazníkového šetření, tedy prostřednictvím komunikace v rámci kurzu, konkrétně za využití osobních zpráv.

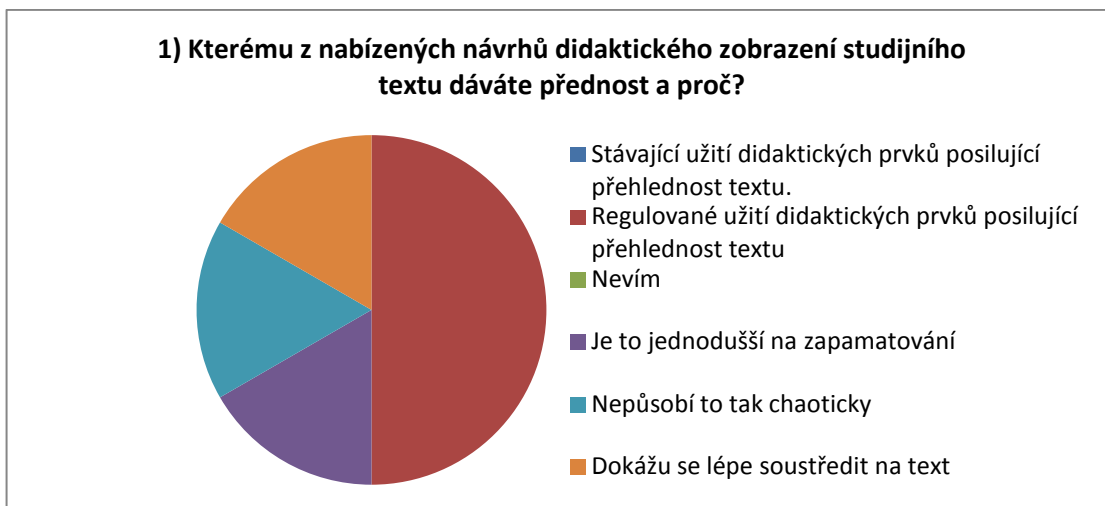
Rozhovoru se zúčastnili dva muži a jedna žena, přičemž všichni kurz již úspěšně dokončili. Všichni respondenti patří do věkové kategorie 36 až 55 let. Jeden z mužů je ve služebním poměru, druhý muž a žena jsou v pracovním poměru. Rozhovor byl uskutečněn s každým jednotlivě, aby nedošlo k ovlivnění názoru a pod příslibem zachování anonymity.

Všem dotázaným byly položeny stejné níže uvedené otázky:

1) Kterému z nabízených návrhů didaktického zobrazení studijního textu dáváte přednost a proč?

Respondenti měli pro porovnání k dispozici obrázek se stávajícím užitím didaktických prvků zvyšujících přehlednost textu, a obrázek s grafickým návrhem, kde je užití těchto prvků regulované (viz Příloha 2 a

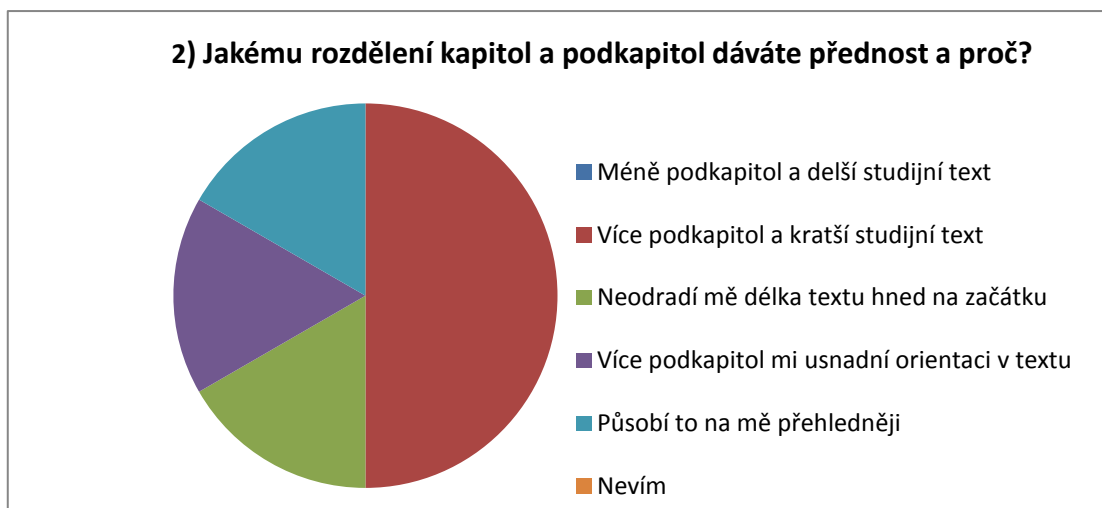
Příloha 3). Všichni shodně označili znázornění s regulací těchto prvků. Odpovědi na otázku „Proč?“ byly různé.

Graf 12 Rozhovor otázka č. 1 (Zdroj: vlastní zpracování)

2) Jakému rozdělení kapitol a podkapitol dáváte přednost a proč?

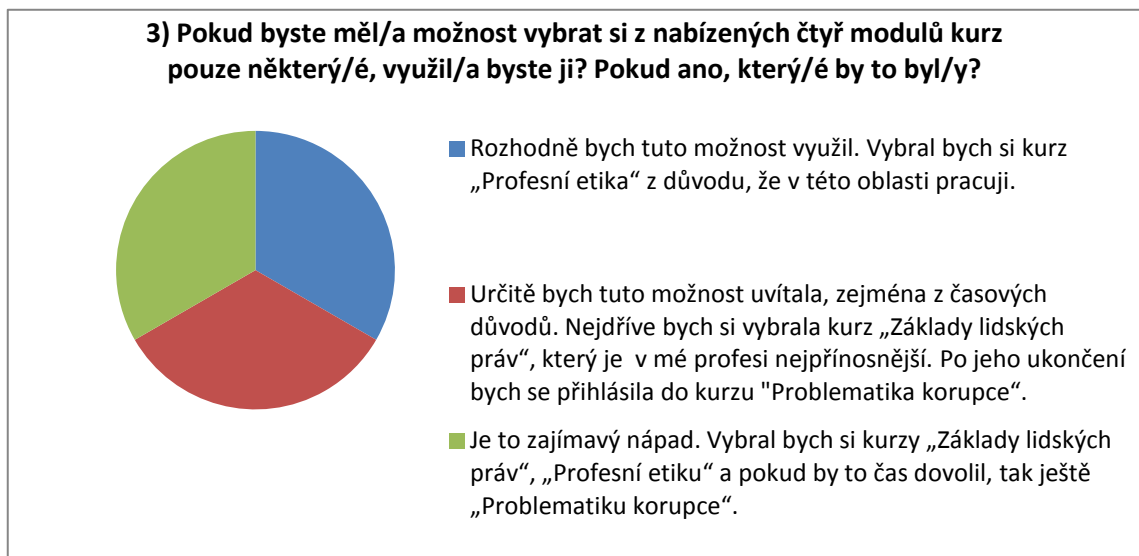
Respondenti měli opět pro porovnání k dispozici obrázek, tentokrát však se stávajícím rozdělením kapitol, a obrázek s grafickým návrhem nového rozdělení (viz Příloha 4). Také u této otázky všichni respondenti shodně uvedli, že dávají přednost navrhovanému řešení, tedy více kapitolám s kratším studijním textem. Důvody jejich volby byly velmi podobné.

Graf 13 Rozhovor otázka č. 2 (Zdroj: vlastní zpracování)

3) Pokud byste měl/a možnost vybrat si z nabízených čtyř modulů kurz pouze některý/é, využil/a byste ji? Pokud ano, který/é by to byl/y?

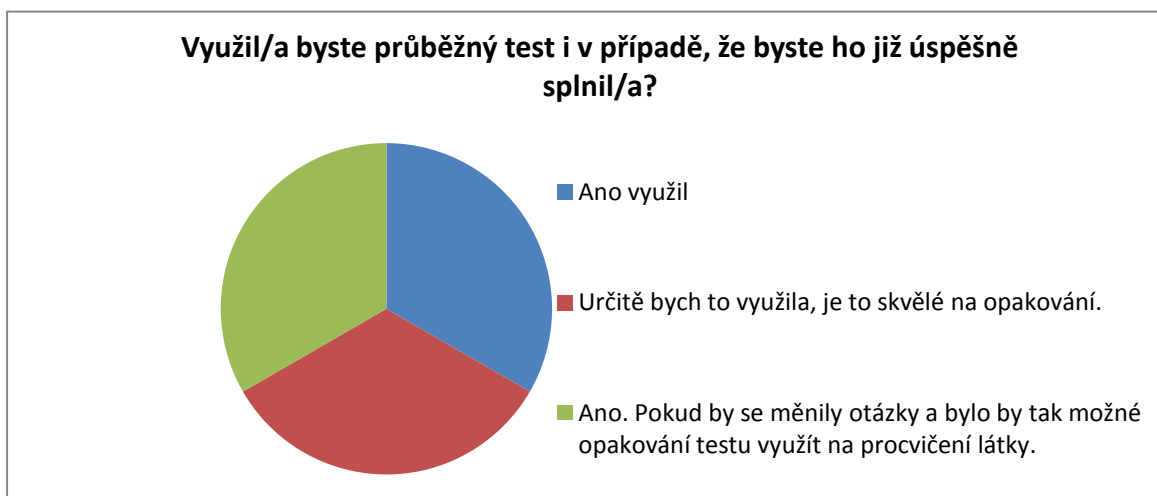
Na tuto otázku byli odpovědi jednoznačně kladné. Konkrétní odpovědi jsou uvedeny v grafu.

Graf 14 Rozhovor otázka č. 3 (Zdroj: vlastní zpracování)

4) Využil/a byste průběžný test i v případě, že byste ho již úspěšně splnil/a? Případně proč?

Poslední otázka měla opět shodné odpovědi, které zněly „Ano“. Stejně tak i důvody, které respondenti uváděli, byli velmi podobné.

Graf 15 Rozhovor otázka č. 4 (Zdroj: vlastní zpracování)

Poslední otázka měla opět shodné odpovědi, které zněly „Ano“. Stejně tak i důvody, které respondenti uváděli, byli velmi podobné.

Z rozhovorů je zřejmé, že navrhovaná řešení mají poměrně vysokou šanci na úspěch. Najdou se zajisté jedinci, kterým stávající stav může vyhovovat, avšak nejen z vlastní praktické zkušenosti, ale i z dotazníkového šetření a rozhovorů lze usuzovat, že převážná většina by změny uvítala.

6 Závěr

Tato práce se zabývá e-learningem jako nástrojem ve vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra. E-learningové vzdělávání se v posledních letech stalo běžnou součástí našich životů. Je využíváno především zaměstnavateli k prohlubování znalostí svých zaměstnanců, při relativně nízkých nákladech a časové úspoře. Práce se zabývala e-learningovým vzděláváním zejména z pohledu zaměstnanců, kterým je primárně určen.

Diplomová práce se skládá z části teoretické a praktické. Teoretická část naplňuje první dílčí cíl této práce a je rozdělena do několika kapitol. Nejprve vysvětluje pojem e-learning a mapuje jeho vývoj. Protože existuje mnoho forem a podob e-learningu, které lze používat buď samostatně, nebo v různých kombinacích, byly představeny alespoň některé z nich. Další kapitola se věnuje základním rolím v rámci e-learningu důležitým pro samotnou realizaci kurzu. Zvláštní pozornost byla věnována rolím tutora a studenta. Následují zjištění ohledně kladných a záporných stránek e-learningu. Jelikož se práce zabývá vzděláváním zaměstnanců Ministerstva vnitra, byla poslední kapitola věnována právě tomuto tématu, aby bylo možno praktickou částí plynule navázat.

Hlavním cílem praktické části byla identifikace příležitostí pro zlepšení vybraného e-learningového kurzu „Základy lidských práv, profesní etika, rovné příležitosti a problematika korupce“ realizovaného na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. Metodika práce je v prvním sledu založena na vlastní praktické zkušenosti s výše uvedeným kurzem, který je v praktické části popsán a jsou z něj vyvozeny závěry obsahující jak pozitivní hodnocení, tak i některá negativní zjištění.

Jednalo se především o:

- příliš velký rozsah kurzu, který se skládá ze čtyř učebních modulů,
- dlouhé kapitoly a s tím spojené rolování stránek,
- nadměrné užití didaktických prvků zvyšující přehlednost textu, které se prolínají celým kurzem,
- nemožnost opakovat průběžný test po jeho úspěšném splnění.

Aby tato zjištění mohla být považována za objektivní, bylo ve druhém sledu provedeno šetření formou polostrukturovaného dotazníku mezi účastníky vybraného kurzu. Dotazníkovým šetřením byla negativní zjištění potvrzena. Tím byl naplněn druhý dílčí cíl této práce.

Třetí dílčí cíl spočíval v následném navržení opatření, která by mohla vést alespoň k částečnému zlepšení současného stavu, a to zejména z pohledu účastníků kurzu, a v neposlední řadě také k možnému navýšení nových zájemců o e-elearningové vzdělávání z řad zaměstnanců.

Návrhy reagující na negativní zjištění jsou:

- **Rozdělit stávající kurz složený ze čtyř studijních modulů na čtyři samostatné kurzy.**

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že pro polovinu účastníků byl některý z modulů přínosnější než ty ostatní. Nabízí se zde proto řešení rozdělení kurzu na čtyři samostatné kurzy, konkrétně kurz „Základy lidských práv“, kurz „Profesní etika“, kurz „Rovné příležitosti“ a čtvrtý kurz „Problematika korupce“.

Výhody plynoucí z navrženého řešení jsou zřejmé, každý si může vybrat kurz, který ho zajímá nebo potřebuje ke své profesi, aniž by byl nucen účastnit se ostatních kurzů, které nejsou v centru jeho zájmu. Pokud by se našli tací, které by zajímalo více problematik, mohli by samozřejmě absolvovat všechny. S výhodou toho, že by se tím naskytla možnost rozložit si kurzy z časového hlediska dle svého uvážení. Nejprve úspěšně zakončit jeden kurz a až poté studovat další nebo studovat více kurzů najednou. V neposlední řadě by toto opatření mohlo navýšit počet nových zájemců o kurz, což by bylo jistě pozitivním dopadem. Návrh by z hlediska realizace neměl být příliš komplikovaný, ačkoliv s tím spojená následná administrativa a správa více kurzů jistě náročnější bude.

- **Rozdělit kapitoly na více podkapitol, čímž by došlo ke zkrácení studijní látky v jednotlivých kapitolách.**

V tomto případě by proto bylo optimálním řešením rozdělit studijní opory do didakticky optimálních částí. Tedy rozdělení stávajících kapitol a podkapitol na více částí, čímž by došlo ke zkrácení studijní látky a tedy i rolování stránek, protože by byly podstatně kratší. Zároveň by to vyřešilo problém s dlouhými kapitolami, na které účastníci kurzu také upozorňovali. Problém s rolováním stránek by mohl být dále eliminován možností otáčení stránek prostřednictvím šipek (příloha č. 5). Nedošlo by tak ke spojení několika stránek a tím k rolování, nýbrž by byl studijní text rozložen na jednotlivé stránky v optimální velikosti při minimálním posunu myší, na konci kterých budou šipky pro posun vpřed či zpět.

Z hlediska náročnosti by tento krok pro realizační tým e-learningového kurzu nemusel být příliš náročný a výsledný efekt by jistě uvítala řada nejen současných, ale i budoucích studentů. Došlo by nejen k odstranění problému s rolováním a dlouhými kapitolami, ale lze se domnívat, že i ke zvýšení atraktivity kurzu díky propracovanější struktuře.

- **Omezit použití didaktických prvků zvyšující přehlednost textu pouze na důležité pasáže.**

Návrh, jehož grafické znázornění je možné vidět na obrázcích č. 6, 10, 11 a 15 je, aby se v textu nevyužívalo zabarveného textu u dvou a více odstavců za sebou. To znamená, že mezi barevnými odstavci bude umístěný text bez zabarvení, případně jen se zabarveným piktogramem, který se v kurzu v takové podobě nevyskytuje vůbec. Případnou zajímavou změnou by mohla být změna barvy písma, která by zaujala studentovu pozornost, avšak nebyla příliš markantní.

Toto opatření by bylo jistě velmi náročné pro tvůrce studijních opor, kteří by jej museli přepracovat a to včetně přeskládání studijního textu tak, aby zůstaly zvýrazněny důležité pasáže při dodržení omezení barev a piktogramů na stránce a přesto byla studijní látka smysluplná. Odměnou za to by jim mohla být větší spokojenost účastníků kurzu a třeba i snížení počtu těch, kteří kurz nedokončí.

- **Umožnit opakování průběžných testů i za předpokladu úspěšného splnění.**

Průběžné testy ověřují získané znalosti studujících a zjišťují jejich připravenost k závěrečné zkoušce, jsou tedy jakousi zpětnou vazbou pro studující. Nabízí se tak zavedení průběžných testů bez omezení pokusů nehledě na výsledek. Každý si tak bude moci ověřit své znalosti i těsně před vykonáním závěrečné zkoušky, ačkoliv od průběžného testu z dané problematiky uběhlo již několik týdnů.

Tento návrh by se dotkl především tvůrců studijních opor. Ti by museli navýšit počet generujících se otázek tak, aby nedocházelo příliš často k jejich opakování a s ohledem na to, že testy účastníci budou opakovat častěji. Pokud by tak neučinili, mohlo by dojít v podstatě k záhubě zamýšleného efektu.

Pro možnost ověření, zda by navrhovaná řešení měla možnost uspět v praxi, respektive u účastníků e-learningových kurzů, byl proveden strukturovaný rozhovor se třemi z nich, pro vyjádření jejich názoru. Z výsledku rozhovorů lze předpokládat, že navrhovaná řešení mají šanci uspět v praxi. Tím byl naplněn i poslední dílčí cíl stanovený pro tuto práci.

Přínosem navrhovaných změn by bylo zvýšení atraktivity kurzu, který by se stal uživatelsky příjemnější, propracovanější a působil tak profesionálněji. Větší spokojenost účastníků kurzu by mohla mít za následek snížení procenta neúspěšnosti a zvýšení povědomí, především pak zájmu o e-learningové vzdělávání mezi zaměstnanci, kteří by jej využívali ke svému osobnímu a profesnímu rozvoji. Tím by se také částečně snížily nemalé náklady vynaložené na klasickou formu vzdělávání.

Celkově lze e-learningové vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra a příslušníků Policie ČR, realizované na Vyšší policejní a střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze, hodnotit velmi pozitivně. Každý si může vybrat kurz, který nejlépe vyhovuje jeho profesi či zájmům a prohlubovat tím své znalosti a dovednosti. Možná je jen škoda, že motivace zaměstnanců ze strany zaměstnavatele není příliš vysoká a vše tak záleží na vůli a morálce každého jedince.

Seznam použité literatury a zdrojů

- [1]. BAREŠOVÁ, Andrea. *E-Learning ve vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: VOX, 2003, 173 s. ISBN 80-863-2427-3.
- [2]. BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. Praha: 1. VOX, 2011, 197 s. ISBN 978-80-87480-00-7.
- [3]. ČESKÁ REPUBLIKA, Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013, O vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních.
- [4]. ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 234/2014. *O státní službě*. Sb. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-234>.
- [5]. ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č. 563/2004 Sb., *O pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*.
- [6]. Digital creation&training. *ELearning - definice a stručná historie* [online]. [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <https://sites.google.com/a/m77.cz/game-based-learnin/learning---definice-a-strucna-historie>
- [7]. EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.
- [8]. KLEMENT, Milan, Miroslav CHRÁSKA, Jiří DOSTÁL a Hana MAREŠOVÁ. *E-learning. Elektronické studijní opory a jejich hodnocení*. Olomouc: Agentura Gevak s. r. o., 2012. [cit. 2015-08-21]. ISBN 978-80-86768-38-0. Dostupné z: <http://1url.cz/dRVU>.
- [9]. KVĚTOŇ, Karel. *Základy e-learningu 2003: [studijní materiály pro kurz ..]*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004, 61 s. *System celoživotního vzdělávání Moravskoslezska*. ISBN 80-704-2986-0.
- [10]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bilá kniha*. 1. vyd. Praha: Tauris, 2001, 98 s. ISBN 80-211-0372-8.
- [11]. Organizační složky: Policejní školy. *Ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2015-08-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/policejni-skoly-48.aspx>
- [12]. O nás. *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze* [online]. 2015 [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: <http://www.skolamv.cz/>

- [13]. PAVLÍČEK, Jiří. *Základy e-didaktiky pro e-tutory*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. ISBN 80-7042-921-6.
- [14]. Portál na podporu informační gramotnosti: Vzdělávání a jeho cíle. *Inforgram* [online]. 2008 [cit. 2015-08-23]. Dostupné z: <http://www.inforgram.cz/article.do?articleId=1612>
- [15]. Pro experty: Odborný časopis nejen pro experty. *Stručná historie e-learningu* [online]. 2013 [cit. 2015-08-01]. Dostupné z: <http://www.proexperty.cz/40-web-2-0/81-1-5-strucna-historie-e-learningu>
- [16]. PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.
- [17]. RABUŠICOVÁ Milada, RABUŠICA Ladislav. *Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 339 s. ISBN 978-80-210-4779-2.
- [18]. TURECKIOVÁ, Michaela. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2004, 168 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0405-6.
- [19]. VLČKOVÁ, Kateřina. *Edukační cíle: pracovní materiály k výuce; sestavila K. Vlčková* [online]. 2010 [cit. 2015-08-23]. Dostupné z: http://is.muni.cz/elportal/estud/lf/ps05/mpmp071/edukacni_cile.pdf
- [20]. VODÁK, Jozef a Alžbeta KUCHARČÍKOVÁ. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2011, 237 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-3651-8.
- [21]. VOSTROVSKÝ, PH.D., doc. Ing. Václav. *Projekt SQuaRE: Prezentace*.
- [22]. *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze* [online]. 2015 [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: <http://www.skolamv.cz/>
- [23]. Jan Wagner: Nebojme se e-learningu. *Česká škola* [online]. 2004 [cit. 2015-07-29]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2004/06/jan-wagner-nebojme-se-e-learningu.html>
- [24]. ZLÁMALOVÁ, Helena. *Distanční vzdělávání a eLearning: učební text pro distanční studium*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008, 144 s. ISBN 978-80-86723-56-3.
- [25]. ZOUNEK, Jiří. *E-learning - jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161 s. ISBN 978-80-210-5123-2.

Seznam grafů

Graf 1 Dotazníková otázka č. 1 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	47
Graf 2 Dotazníková otázka č. 2 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	48
Graf 3 Dotazníková otázka č. 4 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	48
Graf 4 Dotazníková otázka č. 5 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	49
Graf 5 Dotazníková otázka č. 9 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	50
Graf 6 Dotazníková otázka č. 11 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	51
Graf 7 Dotazníková otázka č. 13 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	51
Graf 8 Dotazníková otázka č. 16 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	53
Graf 9 Dotazníková otázka č. 17 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	53
Graf 10 Dotazníková otázka č. 20 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	54
Graf 11 Dotazníková otázka č. 24 (Zdroj: Vyslnto.cz s vlastní úpravou).....	55
Graf 12 Rozhovor otázka č. 1 (Zdroj: vlastní zpracování)	66
Graf 13 Rozhovor otázka č. 2 (Zdroj: vlastní zpracování)	66
Graf 14 Rozhovor otázka č. 3 (Zdroj: vlastní zpracování)	67
Graf 15 Rozhovor otázka č. 4 (Zdroj: vlastní zpracování)	67

Seznam obrázků

Obrázek 1 VPŠ a SPŠ MV v Praze (Zdroj: www.skolamv.cz)	32
Obrázek 2 Organizační struktura VPŠ a SPŠ MV v Praze (Zdroj: vlastní zpracování)	34
Obrázek 3 Úvodní strana kurzu (Zdroj: elearning.skolamv.cz).....	39
Obrázek 4 Úvodní informace o kurzu (Zdroj: elearning.skolamv.cz).....	41
Obrázek 5 Ukázka z kurzu "Rovné příležitosti" (Zdroj: elearning.skolamv.cz)	44
Obrázek 6 Užití didaktických prvků (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	62
Obrázek 7 Rozdělení kapitol (Zdroj: elearning.skola.mv, vlastní zpracování)	63
Obrázek 8 Nadměrné užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	77
Obrázek 9 Nadměrné užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	77
Obrázek 10 Návrh užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	78
Obrázek 11 Návrh barev a kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	78
Obrázek 12 Stávající dělení kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	79
Obrázek 13 Návrh dělení kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)	79
Obrázek 14 Návrhy opatření (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování).....	80

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled piktogramů (Zdroj: vlastní zpracování).....	42
Tabulka 2 Vlastní závěry versus dotazníkový průzkum (Zdroj: vlastní zpracování).....	57
Tabulka 4 SWOT analýza (Zdroj: vlastní zpracování).....	60

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník na absolvovaný e-learningový kurz	
Příloha 2 Ukázka nadměrného užití barev a piktogramů	
Příloha 3 Regulované užití barev a piktogramů, současné x navrhované dělení kapitol	
Příloha 4 Ukázka rozdělení kapitol stávající x navrhované	
Příloha 5 Ukázka všech navrhovaných opatření	

Příloha 1

Dotazník na absolvovaný e-learningový kurz

Úvodní informace zveřejněné respondentům:

Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je plně anonymní a bude sloužit výhradně pro mou diplomovou práci.

Dotazník je zaměřen na účastníky e-learningového kurzu „Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematiky korupce“ na VPS a SPŠ MV v Praze.

Cílem tohoto průzkumu je zjistit, jak vyhovuje výše uvedený e-learningový kurz, který patří mezi ty nejběžnější a nejvyužívanější, jeho účastníkům. A na základě získaných poznatků pak navrhnout případná opatření pro zlepšení stávajícího stavu.

Děkuji

Lucie Kuřátková

1. Co bylo podnětem pro Vaši účast v e-learningovém kurzu?

- Osobní potřeba se vzdělávat
- Požadavek zaměstnavatele
- Jiné, prosím vypište.

2. V jaké fázi se nyní nacházíte?

- Jsem stále účastníkem kurzu
- Kurz jsem nedokončil/a
- Kurz jsem úspěšně dokončil/a
- Kurz jsem dokončil/a neúspěšně

3. Kurz jsem nedokončil/a z důvodu:

- Nedostatků času
- Nesplnil mé očekávání
- Byl velmi obsáhlý
- Jiné, prosím vypište.

4. Kdy nejčastěji jste ke kurzu přistupoval/a nebo přistupujete?

- V pracovní době
- V soukromém čase

5. Vyskytly se v průběhu Vašeho studia problémy technického charakteru?

- Ano
- Ne

6. O Jaké problémy se jednalo?

- Běžné provozní problémy, které byly s pomocí odpovědné osoby odstraněny (zapomenuté heslo, nekompatibilita souborů apod.)
- Závažnější problémy, které vyžadovaly odborné odstranění.
- Jiné, prosím vypište.

7. Komunikaci s tutory hodnotíte:

- Bezproblémová a rychlá
- Dostačující
- Nevyhovující a nedostačující

8. Jak hodnotíte fundovanost tutorů?

- Na výborné úrovni
- Dostačující
- Nedostačující

9. Využil/a jste možnost studia v režimu offline?

- Ano
- Ne

10. Jak obecně hodnotíte užití interaktivních prvků při výuce formou e-learningu? (video, animace, odkazy, apod.)

- Kladně
- Spíše kladně
- Spíše záporně
- Záporně

11. Užití interaktivních prvků v kurzu je podle Vás:

- Dostatečné
- Nedostatečné
- Nadměrné

12. Jak obecně hodnotíte prvky posilující přehlednost textu? (barvy, piktogramy, atd.)

- Kladně
- Spíše kladně
- Spíše záporně
- Záporně

13. Jaké je podle Vás užití prvků posilující přehlednost textu v kurzu?

- Dostatečné
- Nedostatečné
- Nadměrné

14. Jak hodnotíte studijní opory z hlediska jejich obsahu?

- Plně dostačující
- Dostačující
- Spíše nedostačující
- Nedostačující

15. Jak hodnotíte studijní opory z hlediska didaktického?

- Současná podoba mi zcela vyhovuje
- Současná podoba mi vyhovuje méně
- Současná podoba mi nevyhovuje

16. Co Vám na studijních oporách nevyhovuje?

- Dlouhé rolování stránky
- Dlouhé kapitoly
- Krátké kapitoly
- Jiné, prosím vypište

17. Je některý z modulů pro Vás přínosnější než ty ostatní?

- Ano
- Ne

18. Který z modulů je pro Vás nejpřínosnější?

- Lidská práva
- Profesní etika
- Rovné příležitosti
- Problematika korupce

19. Jak hodnotíte odbornou úroveň kurzu?

VÝBORNÝ – CHVALITEBNÝ – DOBRÝ – DOSTATEČNÝ - NEDOSTATEČNÝ

20. Splnil kurz Vaše očekávání?

- Ano
- Ne
- Částečně

21. Jsou Vaše osvojené znalosti použitelné v praxi?

- Ano
- Ne
- Částečně

22. Do jaké věkové kategorie patříte?

- Do 35 let
- 36 až 55 let
- Nad 55 let

23. Jste zaměstnán/a:

- Ve služebním poměru
- V pracovním poměru

24. Měl by být kurz v nějakém směru zlepšen? Prosím pište i případné komentáře či připomínky.

Příloha 2

Ukázka nadměrného užití barev a piktogramů

The screenshot shows the 'E-LEARNINGOVÝ PORTÁL' interface. The main content area is titled 'Téma 3.2. Profesní etika'. It contains several paragraphs of text, many of which are highlighted in yellow or green. There are numerous small icons (piktogramy) scattered throughout the text, such as a magnifying glass, a hand, and a document icon. The left sidebar shows a navigation menu with 'Moduly' and 'Zkoušky' sections. The top navigation bar includes 'Úvod', 'Kurzy', 'Dokumenty', 'Testy / zkoušky', 'Komunikace', 'Výsledky', 'Statistiky', 'Uživatel', and 'Kontakty'.

Obrázek 8 Nadměrné užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

The screenshot shows the 'E-LEARNINGOVÝ PORTÁL' interface. The main content area is titled 'Téma: 5.2. Problematika darů a jiných výhod'. It contains several paragraphs of text, many of which are highlighted in yellow or green. There are numerous small icons (piktogramy) scattered throughout the text, such as a magnifying glass, a hand, and a document icon. The left sidebar shows a navigation menu with 'Moduly' and 'Zkoušky' sections. The top navigation bar includes 'Úvod', 'Kurzy', 'Dokumenty', 'Testy / zkoušky', 'Komunikace', 'Výsledky', 'Statistiky', 'Uživatel', and 'Kontakty'.

Obrázek 9 Nadměrné užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

Příloha 3

Regulované užití barev a piktogramů, současné x navrhované dělení kapitol

The screenshot shows the E-Learning Portal interface. The top navigation bar includes 'Úvod', 'Kurzy', 'Dokumenty', 'Testy / zkoušky', 'Komunikace', 'Výsledky', 'Statistiky', 'Uživatel', and 'Kontakty'. The left sidebar contains a 'Moduly' section with a tree view of course modules. A red box highlights the following items:

- 3 Profesní etika z pohled...
- 3.1 Etika – úvodní vymeze...
- 3.2 Základy profesní etik...
- 3.3 Analýza Etického kode...
- Doporučená literatura
- Průběžná zkouška

The main content area displays the lesson 'Téma: 3.2. Profesní etika'. It includes a warning icon and text: 'Než přečtete k vlastnímu textu této stránky, zamyslete se, proč je pro některá povolání ustanovována zvláštní (profesní) etika. Myslete si, že je to potřeba?'. Below this is a quote: 'Profesní etika bývá nejčastěji definována jako soustava vybraných hodnot, norem, principů a povinností, jejichž posláním je přispívat k formování specifického typu chování, rozhodování a jednání, žádoucího pro danou profesi.' [1]. A section titled 'Systém jakékoli profesní etiky by měl obsahovat:' lists three bullet points: 'specifikaci systému klíčových morálních hodnot a principů', 'objasnění specifického charakteru mravních norem', and 'definování optimálních způsobů internalizace (zvnitřňování) těchto norem jedincem'. [2]. A hand icon indicates a note: 'Každá "soustava profesní etiky - ať již v jakémkoli povolání - by měla zahrnovat rozhodující etické hodnoty a normy, na nichž stojí smysluplnost a společenská zakotvenost dané profese a hledat efektivní cesty, jak zajistit jejich dodržování.' [3]. A document icon introduces 'Policejní etika', with text: 'Policejní etika je "autonomní disciplínou, která má svůj vlastní předmět zkoumání, který se utváří v kontextu s praktickými problémy policejní praxe." Policejní etika "má interdisciplinární charakter, utváří se na základě dialogu sociální filosofie, obecné etiky, filosofie práva, kriminologie, sociologie, psychologie apod. v úzkém kontaktu s policejní praxí". [4]. A PDF icon and link are provided at the bottom: 'Profesní etika (studijní text) (PDF)'. The user is logged in as 'L. Kuratková'.

Obrázek 10 Návrh užití barev (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

The screenshot shows the E-Learning Portal interface. The top navigation bar includes 'Úvod', 'Kurzy', 'Dokumenty', 'Testy / zkoušky', 'Komunikace', 'Výsledky', 'Statistiky', 'Uživatel', and 'Kontakty'. The left sidebar contains a 'Moduly' section with a tree view of course modules. A red box highlights the following items:

- 3.2.1 Profesní etika
- 3.2.2 Indikátory neetik...
- 3.2.3 Evropská dimenze po...
- 3.2.4 Interní akty řízení...
- Shrnutí

The main content area displays the lesson 'Téma: 3.2.1 Profesní etika'. It includes a warning icon and text: 'Než přečtete k vlastnímu textu této stránky, zamyslete se, proč je pro některá povolání ustanovována zvláštní (profesní) etika. Myslete si, že je to potřeba?'. Below this is a quote: 'Profesní etika bývá nejčastěji definována jako soustava vybraných hodnot, norem, principů a povinností, jejichž posláním je přispívat k formování specifického typu chování, rozhodování a jednání, žádoucího pro danou profesi.' [1]. A section titled 'Systém jakékoli profesní etiky by měl obsahovat:' lists three bullet points: 'specifikaci systému klíčových morálních hodnot a principů', 'objasnění specifického charakteru mravních norem', and 'definování optimálních způsobů internalizace (zvnitřňování) těchto norem jedincem'. [2]. A hand icon indicates a note: 'Každá "soustava profesní etiky - ať již v jakémkoli povolání - by měla zahrnovat rozhodující etické hodnoty a normy, na nichž stojí smysluplnost a společenská zakotvenost dané profese a hledat efektivní cesty, jak zajistit jejich dodržování.' [3]. A document icon introduces 'Policejní etika', with text: 'Policejní etika je "autonomní disciplínou, která má svůj vlastní předmět zkoumání, který se utváří v kontextu s praktickými problémy policejní praxe." Policejní etika "má interdisciplinární charakter, utváří se na základě dialogu sociální filosofie, obecné etiky, filosofie práva, kriminologie, sociologie, psychologie apod. v úzkém kontaktu s policejní praxí". [4]. A PDF icon and link are provided at the bottom: 'Profesní etika (studijní text) (PDF)'. The user is logged in as 'L. Kuratková'.

Obrázek 11 Návrh barev a kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

Příloha 4

Ukázka rozdělení kapitol stávající x navrhované

The screenshot shows the E-Learning Portal interface. The main content area displays the title 'Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce' and the topic 'Téma: 2 Lidská práva'. The 'Obsah modulu' (Module Content) section lists the following chapters:

- 2.1 Úvodní seznámení s ideou lidských práv
- 2.2 Historie lidských práv
- 2.3 Charakteristika lidských práv
- 2.4 Aktéři a funkce lidskoprávních vztahů
- 2.5 Povinnosti aktérů lidských práv
- 2.6 Systémy právní ochrany lidských práv
- 2.7 Kontrola dodržování lidských práv ve vztahu k Policii ČR
- 2.8 Právo na život v kontextu policejní praxe
- 2.9 Zákaz mučení v kontextu policejní praxe
- 2.10 Lidská práva příslušníků Policie ČR

The 'Zkoušky' (Exams) section includes 'Průběžná zkouška: Lidská práva' and 'Průběžná zkouška: Profesionální etika'.

Obrázek 12 Stávající dělení kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

The screenshot shows the E-Learning Portal interface with a proposed chapter structure. The main content area displays the title 'Základy lidských práv, profesní etiky, rovných příležitostí a problematika korupce' and the topic 'Téma: 2 Lidská práva'. The 'Obsah modulu' (Module Content) section lists the following chapters:

- 2.1 Úvodní seznámení s ideou lidských práv
 - 2.1.1 Roviny lidskoprávního myšlení
 - 2.1.2 Původ lidských práv
 - Shrnutí
- 2.2 Historie lidských práv
- 2.3 Charakteristika lidských práv
- 2.4 Aktéři a funkce lidskoprávních vztahů
- 2.5 Povinnosti aktérů lidských práv
- 2.6 Systémy právní ochrany lidských práv
- 2.7 Kontrola dodržování lidských práv ve vztahu k Policii ČR
- 2.8 Právo na život v kontextu policejní praxe
- 2.9 Zákaz mučení v kontextu policejní praxe
- 2.10 Lidská práva příslušníků Policie ČR

The 'Zkoušky' (Exams) section includes 'Průběžná zkouška: Lidská práva' and 'Průběžná zkouška: Profesionální etika'.

Obrázek 13 Návrh dělení kapitol (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)

Příloha 5

Ukázka všech navrhovaných opatření

The screenshot displays the E-LEARNINGOVÝ PORTÁL interface. At the top, the logo and name of the portal are visible, along with the user's name (L. Kuratkova) and a login/logout button. A navigation bar contains links for Úvod, Kurzy, Dokumenty, Testy / zkoušky, Komunikace, Výsledky, Statistika, Uživateli, and Kontakty. The main content area is divided into two columns. The left column, titled 'Moduly', shows a tree view of course modules. The right column, titled 'Téma: 3.2.1 Profesní etika', displays the lesson content. A red box highlights the '3 Profesní etika z pohled...' module in the left sidebar and the '3.2.1 Profesní etika' sub-module in the tree view. Another red box highlights the 'Zpět' and 'Další' navigation buttons at the bottom of the lesson page. The lesson content includes a question about the purpose of professional ethics, a definition of professional ethics as a system of values and norms, and a list of components for a professional ethics system. A section titled 'Policejní etika' defines it as an autonomous discipline.

E-LEARNINGOVÝ PORTÁL
Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Praze

Přihlášen: L. Kuratkova
Odehlásit

Úvod Kurzy Dokumenty Testy / zkoušky Komunikace Výsledky Statistika Uživateli Kontakty

Moduly [Úvod]

- 1 Úvod do e-learningového...
- 2 Lidská práva
- 3 Profesní etika z pohled...
- 3.1 Etika – úvodní vymeze...
- 3.2 Základy profesní etik...
- 3.2.1 Profesní etika
- 3.2.2 Indikátory neetik...
- 3.2.3 Evropská dimenze po...
- 3.2.4 Interní akty řízení...
- Shrnutí
- 3.3 Analýza Etického kode...
- Doporučená literatura
- Průběžná zkouška
- 4 Rovné příležitosti z po...
- 5 Problematika korupce z ...
- Závěrečná zkouška

Zkoušky

- Průběžná zkouška: Lidská práva
- Průběžná zkouška: Profesní etika
- Průběžná zkouška: Rovné příležitosti
- Průběžná zkouška: Korupce
- Závěrečná zkouška

Téma: 3.2.1 Profesní etika

Než přečtete k vlastnímu textu této stránky, zamyslete se, proč je pro některá povolání ustanovovány zvláštní (profesní) etika. Myslíte si, že je to potřeba?

"Profesní etika bývá nejčastěji definována jako *soustava vybraných hodnot, norem, principů a povinností, jejichž posláním je přispívat k formování specifického typu chování, rozhodování a jednání, žádoucího pro danou profesi.*" [1]

Systém jakékoli profesní etiky by měl obsahovat:

- "specifikaci systému klíčových morálních hodnot a principů" (dle profese),
- "objasnění specifického charakteru mravních norem",
- "definování optimálních způsobů internalizace (zvněťování) těchto norem jedincem". [2]

Každá "soustava profesní etiky - ať již v jakémkoli povolání - by měla zahrnovat rozhodující etické hodnoty a normy, na nichž stojí smysluplnost a společenská zakotvenost dané profese a hledat efektivní cesty, jak zajistit jejich dodržování." [3]

Policejní etika

Policejní etika je "autonomní disciplínou, která má svůj vlastní předmět zkoumání, který se utváří v kontextu s praktickými problémy policejní praxe." Policejní etika "má interdisciplinární charakter, utváří se na základě dialogu sociální filosofie, obecné etiky, filosofie práva, kriminologie, sociologie, psychologie apod. v úzkém kontaktu s policejní praxí". [4]

Zpět 1 Další

Obrázek 14 Návrhy opatření (Zdroj: elearning.skolamv.cz, vlastní zpracování)